ISSN 2989-3135

ŠURANY infožurnál

Ročník I. č. 3 NOVEMBER/2023 Informácie pre občanov mesta Šurany

Šurianski karatisti úspešne reprezentujú klub aj mesto /str. 22

Ficova vláda už začala pracovať, bude sa konečne občanom na Slovensku ľahšie dýchať? Alebo nás čaká „doba temna“, ako zlomyseľne predpovedajú progresívci, slniečkari a vlajočkári? /str. 10

Ing. Marián Nagy sa pýta, kto konečne zastaví každoročné porušovanie zákona v Šuranoch? /str. 4

Mgr. Mária Havlasová spomína na obdobie pred r. 1989... /str. 12

Hovoríme so šurianskym poslancom Ing. Igorom Bartovičom /str. 6

Mgr. Alena JAŠŠOVÁ, Vydavateľstvo „*HELENA*“, na slovenskom regionálnom mediálnom trhu

už 28 rokov zabezpečuje

všetky práce, súvisiace s redakčnou prípravou, korektúrami, prekladmi, grafikou a vytlačením:

- novín, časopisov, bulletinov
- reklamného a volebného plagátu
- prezentačnej brožúry alebo knižnej publikácie k významnému výročiu...

pre mesto, obec, firmu... ***na kľúč***

tel. 0903 516 499

Všetko pod odborným dohľadom fundovaných odborníkov z mediálnej praxe a profesionálnych žurnalistov, grafického štúdia a tlačiarov.

www.zurnaly.sk

Presvedčte sa o našej práci a produktoch

SPOLOČENSKÝ DOM - PROGRAM PODUJATÍ 2023

SOARÉ KULTÚRA

November

DVA MANŽELSKÉ PÁRY, NEVERA A VŠADE SAMÁ "PRAVDA".

ST 8 PRAVDA
Komédia

Divadlo 13. OPONA, Vám prináša jedinečenú komédiu francúzskeho dramatika Floriána Zellera plnú lží, ktorá poukazuje na dôležitosť pravdy. Divákov vtiahne do komplikovaných vzťahov. Ide o manželský štvoruholník o nevere, v ktorom je umenie klamať dovedené do dokonalosti.
Vstupenky si zakúpite online na stránke Ticketportal, v reštaurácii SOARÉ, prípadne na mieste pred vystúpením.

PI 17 SILNÉ REČI
STAND-UP COMEDY SHOW

Najväčšia stand-up comedy show na Slovensku prichádza. Vystúpia: Jakub Gulík, Gabo Žifčák, Ivan Kostra, Marián Psár.
Vstupenky si zakúpite iba online na stránke Silné reči, prípadne na mieste pred vystúpením.

VYPOČUJ SI SVOJ SMIECH, NA RÁDIU SLOVENSKO.

ŠT 23 ZÁBAVNÍK - PICHLI VIDLY
Rozhlasová relácia - verejná nahrávka

Príďte sa zabaviť a staňte sa súčasťou zábavníka Pichli vidly. Skečová šou Rudolfa Geriho a Jána Snopka je Vám určite známa z rádiového vysielania. Základom pre zábavnú reláciu Pichli vidly, je verejná nahrávka, ktorá sa uskutoční v sále Spoločenského domu v Šuranoch.
Tešia sa na vás: Rasťo Piško, Peter Sklár, Zuzana Tlučková, Slávka Halčáková a hudobný host TERI CIKOS - speváčka, herečka a moderátorka!
Vstup je 5€ priamo na mieste v deň konania pred vstupom do sály.

PRÁVO NA ZMENY TERMÍNOV VYHRADENÉ

PRE VIAC INFORMÁCIÍ SLEDUJTE SOARÉ

December

NE 3 HANIČKA A MURKO - VIANOČNÉ TURNÉ
Muzikál pre deti

Hanička a jej kocúrik Murko sa po roku opäť vydávajú na svoje výnimočné VIANOČNÉ TURNÉ! V pútavom zimnom príbehu sa stretnete so zázračnou kráľovnou Vločkou, ktorá Haničke a Murkovi predstaví úžasných hostí! Spoznáme veselého Snehuliaka, Vtáčika, ktorý potrebuje našu pomoc, Mikuláša a priateľskú Elfku, pojašeného Kapra, Vianočný stromček, či neposedného Kocúrika.
Vstupenky si zakúpite online na stránke Predpredaj, v reštaurácii SOARÉ, prípadne na mieste pred vystúpením.

NAJLEPŠIA DETEKTÍVNA KOMÉDIA NA SVETE.

PO 4 ŠIALENÉ NOŽNIČKY
Detektívna komédia

Šialené nožničky je komédia plná zábavy, napätia, bláznivých situácií, neočakávaných rozuzlení a pointy. Jedinečný humor vychádza zo situačnej prepracovanosti a konverzačnej, hereckej improvizácie, ktorú spoluvytvárajú samotní diváci.
Vstupenky si zakúpite online na stránke Predpredaj, v reštaurácii SOARÉ, prípadne na mieste pred vystúpením.

SO 9 PARTIČKA
Hudobno - zábavno improvizačná show

Populárne hudobno - zábavno improvizačné posedenie, do ktorého sú zatiahnutí aj diváci je späť so skvelou show. Vystúpia: Dano Dangl, Róbert Jakab, Michal Kubovčík, Štefan Martinovič, Roman Pomajbo.
Vstupenky si zakúpite online na stránke Predpredaj, v reštaurácii SOARÉ, prípadne na mieste v deň konania pred vystúpením.

Námestie hrdinov 3, 942 01 Šurany

V Šuranoch sa stretli výnimoční piloti

Vidieť svet z výšky je zážitok, ktorý by mal každý z nás zažiť aspoň raz v živote. Avšak len málokto z nás dokáže pochopiť tú zvláštnu povahu pilotov, ktorí túžia po vzdušných dobrodružstvách, nechávajú zem pod sebou a stávajú sa pánmi nebies. A práve 10. októbra sa v Spoločenskej hale uskutočnilo nezvyčajné stretnutie úspešných vojenských pilotov. Podujatie s názvom Výnimoční piloti organizovalo Mestské kultúrne stredisko Šurany v spolupráci so Spoločnosťou M. R. Štefánika, aby verejnosti mohli sprostredkovať život, prácu a zaujímavosti týchto výnimočných letcov. O svoje skúsenosti z lietania sa podelili Ivan Bella, Zdenko Bielik, Gabriel Kopecký, Peter Dobrota, Marián Lauko, František Zsoldos a Jozef Takács. Zaujímavými životnými príbehmi pilotov sme boli fascinovaní, keď sme počúvali o ich vášni a odhodlaní, ktoré ich priviedlo k oblohe. Plukovník generálneho štábu v. v. a držiteľ Zlatého krídla Jozef Takács už od detstva sníval o tom, že bude pilotom, a jeho 28-ročná kariéra je dôkazom, že s odhodlaním a snahou sa môžu sny stať skutočnosťou. Plukovník v. v. Zdenko Bielik, ktorý sa dvakrát katapultoval, sa s nami podelil o dramatické okamihy a to, čo nasledovalo po nich. Plukovník generálneho štábu v. v. Peter Dobrota je rodákom zo Šurian, vyrastal v rodine modelára, začínal ako učiteľ lietania a potom pokračoval vo výchove pilotov. V súčasnosti je riaditeľom leteckej spoločnosti Air Transport Europe. Brigádny generál v. v. Ivan Bella, prvý slovenský kozmonaut, zdieľal svoj príbeh z cesty do vesmíru, ale prezradil aj to, že vyrastal na dedine na úpätí Nízkych Tatier, kde ho rodičia viedli k športu, ale aj k tvrdej práci. No bol to práve šport, cez ktorý sa dostal na gymnázium a odtiaľ na cestu stíhacieho pilota. Povedal o sebe, že aj keď už nelieta, srdcom a dušou je stále letec. Podplukovník v. v. František Zsoldos bol spomedzi pilotov najstarší, získal dokonca ocenenie Zaslúžilý pilot a Rytier oblohy. Na záver svojho rozprávania vtipne poznamenal, že najlepší pilot je ten, ktorý sa dožije dôchodku. Piloti tiež opisovali momenty, kedy im práca robila najväčšiu radosť. Ivan Bella dodal, že lietanie na stíhacích lietadlách nie je taká romantika ako vo filme. „V bojovom lietaní je človek vystavený veľkému stresu a všetky zmysly musia byť napäté. Nie je to jednoduché povolanie a pilot musí vedieť zvládnuť aj kritické situácie." Skúsení letci ďalej opisovali, kto je ich vzorom, či je niekto pokračovateľom ich povolania a čím si vypĺňajú čas, keď sú na dôchodku. Stretnutie s týmito výnimočnými pilotmi však nebolo len o rozprávaní. Po skončení oficiálnej časti nasledovala autogramiáda a fotenie, kedy svoj čas venovali návštevníkom. Práve ich ústretovosť a ochota podeliť sa o svoje príbehy ukázali, že aj najvýnimočnejší ľudia zostávajú pokorní. Pre mladých nadšencov lietania bola toto jedinečná príležitosť získať motiváciu a povzbudenie od skutočných leteckých hrdinov. Ďakujeme organizátorom za sprostredkovanie tohto nezabudnuteľného zážitku.

Text a foto: Májeková

Regionálny jesenný jarmok združenia MAS CEDRON - NITRAVA

Súčasťou 34. ročníka šurianskeho jarmoku bol tento rok aj VI. Regionálny jesenný jarmok združenia MAS CEDRON – NITRAVA, ktorý 23. septembra privítal mnohých návštevníkov z okolia. Na jarmoku sa prezentovali najmä remeselníci, ktorí svojou šikovnosťou a kreativitou dokázali, že staré remeslá ešte stále majú svoje miesto v modernom svete. Návštevníci mali možnosť ochutnať miestne špeciality, zakúpiť si remeselné výrobky a spoznať kultúru a dedičstvo Nitrianskeho kraja v celej svojej kráse. Na spestrenie programu vystúpili v tento deň viaceré folklórne skupiny. Jarmok si nenechali ujsť ani starostovia z okolitých obcí vrátane predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja Branislava Becíka, ktorého cieľom je podporovať slovenský vidiek. VI. Regionálny jesenný jarmok združenia v Šuranoch bol pekným príkladom toho, že tradície a kultúra sú živé a stále sa vyvíjajú. Tieto udalosti nám pripomínajú dôležitosť spolupráce medzi mestami a obcami v regióne, ktorá pomáha uchovať a rozvíjať naše dedičstvo pre budúce generácie.

Text: Mária Májeková
Foto: Branislav Jakab

Kto konečne zastaví každoročné porušovanie zákona v Šuranoch?

Nedávno sa na našu redakciu obrátil občan mesta Šurany p. Ing. Marián Nagy, ktorý dlhodobo upozorňuje na problém, vyskytujúci sa každoročne na toku rieky Malá Nitra v Šuranoch. Aj napriek opakovaným upozorneniam na adresu mesta Šurany, ale aj Slovenského vodohospodárskeho podniku Nitra (SVP) zostáva tento problém stále bez náležitého riešenia.

Prečo tento problém vzniká? V Dolných Krškanoch je vybudované vzdúvacie zariadenie - hať na rieke Nitra, ktorá bola zhotovená po preložke a napriamení koryta rieky Nitra so zámerom dotovať rieku Malá Nitra vodou, keďže tu vznikol výškový rozdiel hladín oboch riek a aby bol následne zabezpečený samovoľný gravitačný nátok vody do Malej Nitry. **Problém vodného toku Malej Nitry je teda úzko spojený práve s týmto stavebným objektom valcovej hate.** Podľa vyjadrenia odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Nitra pravidelne jedenkrát do roka vykonáva vlastník vodnej stavby – Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. – v zmysle schváleného manipulačného poriadku pre túto vodnú stavbu vyhradenie valcovej hate spravidla na asi jeden týždeň, pričom je potrebné vykonať reviziu, mazania, prípadne nutné opravy tohto objektu. **Pri vyhradení nastáva problém poklesu vodnej hladiny v rieke Nitra a nie je možný gravitačný nátok do Malej Nitry, keďže výškový rozdiel hladín je značný.** Znížená hladina vody spôsobuje zabahňovanie toku a hlavnú katastrofu podľa pána Nagya spôsobuje práve Slovenský vodohospodársky podnik Nitra každý rok, keď odstavuje prítok vody do Malej Nitry. Ten každoročne v zmysle manipulačného poriadku vykonáva údržbu na svojich vodných dielach, takisto aj na VD Krškany, a táto údržba VD sa vykonávala v rozsahu 14 dní v mesiaci máj. Na žiadosť rybárov sa však termín údržby presunul z mája na september kvôli obdobiu neresu rýb a zároveň sa skrátila doba údržby zo 14 dní na približne 5 dní. No aj keď sa po rokoch zmenil termín odstávky z mája na september, stále dochádza k prudkému poklesu hladiny. „Na dne zostáva len bahno a tiež dochádza k masovému úhynu rýb, resp. k celkovej devastácii živočíšnej populácie rieky," hovorí p. Marián Nagy. „V minulosti tu boli zastúpené takmer všetky druhy rýb kaprového pásma a aj dnes už chránená lopatka dúhová, ktorá sa tu vyskytuje naozaj len výnimočne. V súčasnosti sa tieto ryby z rieky Malá Nitra doslova vytratili." Zákon o vodách (§ 53) navyše ukladá povinnosť pri takejto situácii zabezpečovať plynulý prietok vody, udržiavať v riadnom stave dno aj brehy rieky, čo sa, žiaľ, v tomto prípade vôbec nedeje. Pán Nagy opakovane upozorňoval na tento problém aj SVP, no rieka je každým rokom stále viac a viac degradovaná. „Navrhovali sme viaceré opatrenia a roky bojujeme za to, aby nedochádzalo jednak k ekologickej katastrofe, a jednak aby sme aj to životné prostredie mali trošku lepšie, aké býva v čase vypúšťania."

Aj preto sa naša redakcia v tejto súvislosti obrátila na **Slovenský vodohospodársky podnik Nitra**, ktorý sa voči vyjadreniam, že v tejto veci nekoná, výrazne ohradzuje. „Aby sme daný stav zmiernili, pristúpili sme k tomu, že počas údržby VD, kedy je valcová hať vyhradená, zabezpečujeme prečerpávanie vôd z r. Nitra do r. Malá Nitra mobilným čerpacím agregátom. Posledné stretnutie k danej problematike sa konalo 20. 6. 2023 na OÚ Nitra za účasti pracovníkov OÚ Nitra (štátna vodná správa), p. primátora mesta Šurany, zástupcov rybárov SRZ MO Šurany a SVP, š. p., OZ, Piešťany, Prevádzkové stredisko Nitra a Prevádzkové stredisko Nové Zámky, na ktorom bol prejednaný spôsob zabezpečenia prítoku do r. Malá Nitra počas údržby, s čím všetci prítomní súhlasili," napísali nám vo svojom stanovisku. „Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., na základe schváleného plánu a pridelení finančných prostriedkov realizoval v zmysle projektovej dokumentácie „Šurany, r. M. Nitra – čistenie v rkm 3,380 – 4,700" čistenie toku v období november – december 2017. Práce boli vykonané v zmysle projektovej dokumentácie v plnom rozsahu. Údržba trávnatého porastu je vykonávaná 2x ročne najneskôr do 15. 7. a 15. 10. kalendárneho roku. Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., priebežne vyhodnocuje pomocou odborných pracovníkov zanesenosť vodných tokov. Na základe zistení sa vypracuje zoznam dôležitosti odstraňovania sedimentov. Z finančných a kapacitných dôvodov nie je možné odstraňovanie sedimentov v päťročnom intervale. Ide o finančne a technologicky veľmi náročný proces. SVP, š. p., v roku 2022 nadviazal spoluprácu s Mestským úradom Šurany, miestnou rybárskou organizáciou, ako aj s miestnym občianskym združením. V súčinnosti s uvedenými organizáciami sme vykonali v zimnom období roku 2023 sprietočnenie problémových úsekov, ako aj obnovenie stavidla pri bývalom cukrovare, ktoré slúži na zavzdutie vodnej hladiny v intraviláne mesta Šurany, ktoré vylepšuje vodnatosť v uvedenom úseku."

K SVP sa zhodne pridáva aj **Odbor starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu v Nitre**. Na našu otázku ohľadom tohto pretrvávajúceho problému nám odpísali, že Okresný úrad v Nitre inicioval niekoľko pracovných stretnutí a konaní s dotknutými orgánmi a účastníkmi, ktoré boli zamerané na zníženie dopadov pri tomto mimoriadnom stave vyhradenia hate. „Výsledky zo stretnutí boli zapracované do manipulačného poriadku vodnej stavby a so správcom tokov – SVP, š. p. – boli dohodnuté podmienky, za ktorých je možné prázdniť a znížiť akumulačný priestor nad haťou na rieke Nitre. Na rokovaniach v tejto veci sa zúčastnil aj primátor mesta Šurany, ktorý so zástupcami mestskej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu Šurany aktívne pristúpil k oprave a opätovnému sfunkčneniu stavidla v Šuranoch," znelo stanovisko OÚ v Nitre. Stavidlo v minulosti slúžilo pre potreby cukrovaru. Podľa predsedu Mestskej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu v Šuranoch Jozefa Antalíka tento rok pristúpili k jeho rekonštrukcii, nakoľko bolo v zlom technickom stave. „Vymenili sme všetky dosky, premazal sa mechanizmus a docielilo sa tým to, že sme dvihli hladinu vody viac ako o pol metra v celom meste," vyjadril sa predseda šurianskych rybárov. Pán Nagy oceňuje snahu rybárov a hoci stavidlo prvé dni bezchybne plnilo svoj účel, napokon jeho funkčnosť nečakane zlyhala a hladina vody v Malej Nitre klesla na

úplné dno so všetkými negatívnymi následkami. V tejto súvislosti sme sa stretli aj s predsedom rybárov, ktorý na otázku, kde mohlo stavidlo zlyhať, povedal: „Celý spodok, na ktorom sú uložené stavidlá, bol vybetónovaný a je možné, že voda preteká pod betón, príp. betón je niekde narušený a nedosadá tak, ako by mal. Tým, že za tie roky sa tam nahromadil veľký nános blata, sa to celé odbahnilo, a keď sme to teraz spustili a prišla odstávka, jednoducho to podtieklo." **Situácia na rieke Malá Nitra sa teda nezmenila, jej dno sa premenilo na bahno a opäť došlo k masovému úhynu rýb.** A takýto výsledok sa podľa p. Nagya opakuje už desaťročia. Štátna správa a príslušné kontrolné orgány nevyvíjajú primeranú aktivitu na odstránenie neželaného stavu, nikto z dotknutých orgánov doteraz nedoriešil a ani nepredložil účinný návrh, ako odstrániť porušovanie Zákona o vodách, ako odstrániť s tým súvisiacu ekologickú katastrofu so škodou značného rozsahu a ako zabezpečiť pre občanov v dotknutých oblastiach aspoň štandardné životné prostredie. Na základe určitých vypracovaných opatrení však v poslednom období našli pochopenie u vedúceho vôd, životného prostredia Okresného úradu v Nitre Ing. Píša. Podarilo sa mu niektoré z týchto opatrení presadiť. „Vodohospodársky podnik síce začal v čase odstávky prečerpávať vodu z hlavného toku, žiaľ, neakceptoval naše opatrenia na zahradenie stávnice v Ondrochove, a tak viac vody odtieklo mimo koryta Malej Nitry, ako bolo prečerpané, a hladina vody pred hlavným stavidlom v Ondrochove bola pod jeho úrovňou a voda nepretekala ďalej," povedal p. Nagy. Slovenský vodohospodársky podnik Nitra však naďalej trvá na tom, že pre riešenie tejto situácie robí dostatok: „Hradidlové tabule na dvojstavidle MVE Ondrochov sú už dlhodobo vyhradené, a tak prietok z toku Malá Nitra je prerozdeľovaný ako do toku rieky Malej Nitry pod MVE, tak aj do Nového kanála (kanál Martinová - Maňa) a do ramennej sústavy, ktorá napája aj PR Čiernu vodu. SVP, š. p., sa vehementne snaží o zachovanie života vo vodných tokoch a aj v čase odstávky VD Dolné Krškany reaguje na pokles vodnatosti, a to rôznymi manipuláciami, napr. aj prišikrtením prietoku do Nového kanála, avšak prerozdeľujeme len prietok, ktorý príde po takmer 21 km od vtoku z rieky Nitry, a chceme či nechceme, musíme prihliadať na poveternostné, klimatické, geologické, hydrologické a často až extrémne prejavy počasia (s prihliadnutím na výpar, vsakovanie do podložia...). Podotýkame, že tak ako aj v meste Šurany sa stretávame a riešime nedovolené manipulácie s našimi zariadeniami." Dodali, že SVP nemôže za ľudské zlyhanie opravenej stávnice v Šuranoch pravdepodobne z radov občanov, rybárov, ... mesta Šurany.

Svoje obavy týkajúce sa ochrany rieky a ekosystému pán Nagy adresoval mnohým orgánom vrátane SVP, úradu životného prostredia, miestnym rybárom a dokonca aj primátorovi mesta Šurany. „Bohužiaľ, doteraz som nepostrehol žiadne konkrétne návrhy na vyriešenie tejto situácie," reaguje p. Nagy. „V minulosti sme navrhovali rôzne opatrenia vrátane obnovenia starého chodníka, odstránenia náletových drevín pri Malej Nitre, ale doposiaľ nikto nevykonal konkrétne kroky. Ochrana životného prostredia by mala byť pre všetkých aj pre mesto prioritou." Pán Nagy je sklamaný z prístupu rybárov aj samotného primátora mesta, že netrvajú na ďalších opatreniach a katastrofálna situácia sa na rieke Malá Nitra opakuje rok čo rok. Tentoraz sa odstav uskutočnil počas tradičného šurianskeho jarmoku, a tak niet divu, že mnohí obyvatelia, ale i návštevníci boli zhrození kopami hnijúceho a zapáchajúceho bahna v koryte tejto rieky. Preto sa p. Nagy znovu pýta, podobne ako občania mesta Šurany, **kto už konečne zastaví porušovanie zákona a každoročnú ekologickú katastrofu na Malej Nitre?**

Text: Májeková
Foto: Májeková, archív M. Nagya

ŠURANY *infožurnál* **– informácie pre občanov mesta Šurany.**
Vydáva Mgr. Alena Jaššová – **Vydavateľstvo HELENA**, 927 01 Šaľa. IČO: 34644237.
Časopis registrovaný MK SR pod číslom: EV 6134/23/PT. Šéfredaktorka: **Mgr. Alena Jaššová**, promovaná žurnalistka.
Tel. kontakt: 0903 516 499, e-mail: surany.infozurnal@gmail.com, **www.zurnaly.sk**
Vychádza dvojmesačne, v prípade potreby aj mimoriadne vydania. Toto číslo vyšlo: 15. november 2023. Doporučovaná cena: 1,00- €.
Názory opýtaných a ďalších občanov, ktorí poskytujú informácie do periodika, nemusia byť totožné s názormi vydavateľstva a NEMOŽNO ich teda spájať. Časopis odzrkadľuje postoje, názory čitateľov a ďalších občanov v súlade s ich právom na slobodný prejav a poskytuje im len tlačový priestor na vyjadrenie svojich myšlienok. Vydavateľ neznáša prípadné právne, resp. trestné následky, ktoré by mohli svojimi názormi či prejavmi spôsobiť inej osobe, skupine osôb, organizácii. Každý prispievateľ – občan je na uvedené riziko upozornený, čím sa vydavateľstvo chráni pred prípadnou občianskoprávnou a trestnoprávnou zodpovednosťou za následky, ktoré by mohol občan, dopisovateľ, svojou výpoveďou, názorom, listom či inou informáciou spôsobiť inej osobe, či skupine osôb, organizácii. Prípadné náhrady za škody (znevážením dobrého mena, urážka na cti) spôsobené vyjadrením občianskeho názoru na problém, postoj, si dotknutý subjekt preto nemôže uplatňovať voči vydavateľstvu. Jedine v tom prípade, že by tento názor vyjadril pracovník vydavateľstva.
Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich výlučne vydavateľ. Autori článkov, grafiky, zverejnených v tomto vydaní, ako aj jazykovej korektúry, si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov v zmysle §33 ods. 1. písm. a) a d) autorského zákona. Akékoľvek použitie článkov, jeho časti, fotografie, grafiky, mechanicky či elektronicky, bez povolenia VYDAVATEĽA je zakázané.

„Šurancom záleží na svojom meste, a preto aj mne záleží na tom, aby sa nám tu všetkým dobre žilo," hovorí poslanec Mestského zastupiteľstva v Šuranoch Ing. Igor Bartovič.

Tvrdí o sebe, že je hrdý Šuranec a má hlboký cit pre sociálny rozmer a spravodlivosť. Ing. Igor Bartovič je počas celého svojho života spätý s mestom Šurany, a to aj po pracovnej sfére. Po vyštudovaní poľnohospodárstva a pôsobení v tejto oblasti sa rozhodol pre aktívnu účasť v samospráve a vo verejnom živote. Svoju kariéru začal ako učiteľ na Poľnohospodárskej škole v Šuranoch, kde strávil 12 rokov, a podobne dlhý čas zastával aj funkciu riaditeľa úradu dopravy Okresného úradu Nové Zámky. Aktuálne pracuje v Regionálnej správe a údržbe ciest Nitra, a. s., so strediskom v Nových Zámkoch. V komunálnej politike je aktívny od roku 1998 a dá sa povedať, že je najdlhšie slúžiacim poslancom Mestského zastupiteľstva v Šuranoch, s výnimkou rokov 2010 – 2014, kedy zastával aj funkciu viceprimátora.

• Pán poslanec, v mestskom zastupiteľstve ste osobou, ktorá nezostáva v pozadí, ale aktívne sa snaží zlepšovať podmienky pre obyvateľov mesta. Mýlim sa?

- Moje spojenie so Šuranmi je hlboké a na základe toho sa odvíjajú aj moje postoje pri hlasovaniach na zastupiteľstvách. Snažím sa byť objektívny, maximálne zodpovedný pri správe majetku občanov mesta. Keď som presvedčený o správnosti svojho rozhodnutia, že práve takto mám chrániť majetok mesta, tak si za tým stojím. Mám rád Šurancov, naše mesto, so všetkým, čo nám bolo dané do vienka. Máme silný šport, kultúru, históriu, pracovné zázemie, podmienky pre voľnočasové vyžitie, prírodu, ale hlavne úprimných ľudí. Vidno, že Šurancom záleží na svojom meste, vedia sa zomknúť, ak ide o dobrú vec, a preto aj mne záleží na tom, aby sa nám tu všetkým dobre žilo.

• Poslancom MsZ v Šuranoch ste už desiatky rokov. Vedeli by ste nejako zhodnotiť, či sa Šurany za ten čas nejako posunuli?

- Určite áno. Mám pocit, že počas tohto obdobia došlo ku generačnej výmene. Ľudia, ktorí tu pôsobili dlhšie, uvoľnili priestor mladším, čo je dôležité pre progres a nové nápady. Šurany majú navyše svoje unikáty, ako je napr. letisko, golfové ihrisko, spomínal som už silný šport aj kultúru a podnikateľské prostredie... Okrem toho, keď idem do sveta, vždy si všímam aj také malé detaily, ktorými sa inšpirujem a snažím sa ich preniesť do nášho mesta, ale s reálnym pohľadom. Ekonomika nás nepustí a najmä teraz ideme do zlých časov. Život ma naučil, že rozprávka o troch grošoch stále platí. Jeden vraciame, jeden požičiavame a z jedného žijeme. A takto by sme sa mali všetci zodpovedne správať, ako dobrý šachista, ktorý vidí dva až tri kroky dopredu. Samospráva totiž žije z peňazí, ktoré dostane z podielových daní, a my momentálne žiadny iný príjem nemáme. Každému výdaju finančných prostriedkov z mestskej kasy musí predchádzať rozbor príjmovej časti rozpočtu mesta a účelovosti využívania týchto prostriedkov.

• Kde teda vidíte kritické problémy v Šuranoch, kde je ten priestor na zlepšenie?

- Momentálne je to určite oblasť sociálnej starostlivosti. Stretli sme sa s fenoménom ľudí bez domova, ktorí stratili pevnú zem pod nohami, a to buď vlastnou vinou alebo kvôli rôznym iným okolnostiam. Je dôležité, aby sme sa tejto problematike venovali a hľadali riešenia. Rovnako sa však musíme venovať infraštruktúre, miestnym komunikáciám a chodníkom. Nedávno sme museli riešiť parkovaciu politiku, keďže do platnosti vstúpila novela zákona o cestnej premávke a s ňou zákaz parkovania na chodníkoch. No toto je veľký problém aj vo väčších mestách, nielen u nás. Sídliská na takýto nápor áut neboli stavané. Nielen sídlisko MDŽ má takýto problém, ale aj centrum mesta, a toto sú problémy, o ktorých treba hovoriť.

• Keďže ste predsedom Komisie životného prostredia, verejného poriadku a bezpečnosti, prirodzene sa venujete aj environmentálnym otázkam. Aký je váš pohľad na ochranu životného prostredia?

- Environmentálna výchova, separácia odpadu a vzdelávanie sú dôležité, a to nielen v školách, ale v celej spoločnosti. V rámci komisie riešime okrem iného aj problematiku odvozu komunálneho odpadu. Ten pravidelne odvážame na centrálnu skládku až na Koltu, čo nás stojí nemalé peniaze. Avizované navýšenie ceny úložného na skládke komunálneho odpadu určite zasiahne každého z nás. Aby sme však takéto problémy vyriešili, myslím si, že všetci musíme začať v prvom rade od seba. Na začiatok úplne stačí, ak to životné prostredie nebudeme devastovať.

• Máte nejaké konkrétne plány alebo projekty, na ktorých momentálne na zastupiteľstve pracujete?

- Aktuálne prebieha polemika v súvislosti s priemyselným parkom. My ako samospráva sme dali tomuto projektu zelenú s tým, že sa v tomto období najskôr spraví geologický, historický prieskum na danej lokalite. Uvedomujem si, že táto investícia prinesie všetko – aj negatíva, aj pozitíva. Vidím v tom však veľké pozitívum, pretože mesto má s firmou MH Invest, s. r. o., spracovať a uzatvoriť memorandum o ďalšom pôsobení, čo samospráva vyrokuje pre svojich obyvateľov. Je tam napr. zahrnutá rýchlostná komunikácia R7, obchvat mesta Šurany tak, aby sa odbremenila doprava v meste. Samozrejme, pre ľudí, ktorí sem budú dochádzať za prácou alebo tu zostanú, musíme vytvoriť aj nejaké sociálne, zdravotné, kultúrne a športové podmienky na vyžitie. Nechcem opomenúť ani bezpečnosť obyvateľov a s tým súvisiaci výkon všetkých zložiek, ktoré túto oblasť majú v náplni. Starostlivosť o zdravie našich obyvateľov mesta a širšej spádovej oblasti zabezpečujeme službami Mestskej polikliniky. Je to taká naša perla, tú si musíme chrániť a neustále modernizovať. A toto sú tie veci, tie pozitíva, kde by som ja videl v budúcnosti priaznivý dopad tohto investičného rozhodnutia. V neposlednej miere sú to aj dane, ktoré z toho budú plynúť a ktoré mesto dostane. Ľudia musia pocítiť, že sa táto investícia oplatila, a to vo všetkých oblastiach života.

text a foto: Mgr. Mária Májeková

„Aj vďaka podpore našich zákazníkov sme posledné tri roky úspešne zvládli," hovorí majiteľ prevádzky Norbert Petráš.

Podnikateľ Norbert Petráš je známy pre svoju angažovanosť v komunite, ale aj vo svete gastronómie a maloobchodu. Je majiteľom známej prevádzky Radegastovňa Tatran v Šuranoch v časti Argentína a prevádzkuje aj potraviny Môj obchod. Počas rozhovoru nám priblížil svoje podnikateľské skúsenosti, najmä to, ako sa malým podnikateľom darí v súčasnosti a aké výzvy nám prináša súčasná doba.

• Skúste nám na úvod povedať niečo o svojich podnikateľských začiatkoch. Odkedy podnikáte?
- Podnikám od roku 2016, ale predtým som pracoval na rôznych manažérskych pozíciách a viedol som rôzne spoločnosti. Avšak môj sen niečo vytvoriť ma priviedol k tomu, aby som sa pustil do vlastného podnikania.

• Ako sa darí malým podnikateľom teraz, v tejto ťažkej dobe? Je to náročnejšie oproti minulosti?
- Bohužiaľ, momentálna situácia je pre mnohých malých podnikateľov katastrofálna. Hrozí zánik mnohých gastronomických spoločností, ktoré nie sú dotované z druhej strany podnikania. To znamená, že tí, ktorí nemajú iné zdroje príjmu, sa ocitajú v ťažkej situácii. To isté platí aj pre maloobchod. Veľké nadnárodné giganty všetko „zhltnú" a vypľúvajú len zvyšky ľudskej dôstojnosti. Okrem toho pandémia, finančné problémy, politické konflikty a vojenské hrozby sú vinníkmi toho, čo sa momentálne v spoločnosti deje.

• Ako sa vám podarilo zvládnuť posledné tri roky?
- Bolo to veľmi zložité a náročné obdobie, ale bolo o ľuďoch a človečine. Mám to šťastie, že vediem tím kvalitných, vysoko profesionálnych a lojálnych zamestnancov, no bez podpory zákazníkov by sme ho určite neprežili. Naši zákazníci boli úžasní, podporovali nás nákupmi a my sme im na oplátku vychádzali v ústrety s rozvozom nákupov, najmä pre starších občanov alebo tých, ktorí boli v karanténe. Spolupracovali sme pritom s OZ ARKONS, konkrétne s p. Borisom Tárajom.

• Cítite, že si dnes ľudia dávajú viac pozor na financie?
- Určite, je to veľmi zjavné. Naše tržby klesli o 30 – 40 % v sektore gastronómie a o 20 % v maloobchode. Ľudia si teraz vyberajú skôr lacné produkty a nakupujú menšie množstvá. Je náročné fungovať v takejto situácii, keď máme ťažkosti pokryť náklady na tovar, nájom, mzdy a energiu. Bohužiaľ, celý problém spočíva v tom, že veľké nadnárodné spoločnosti získavajú tovar za vynútene nízke ceny od svojich dodávateľov a predávajú ho s veľkými maržami. Tento problém sa však vyskytuje nielen u nás, ale v celej Európe.

• Ako by podľa vás mohol štát pomôcť malým podnikateľom?
- Riešenie je pomerne jednoduché – treba zaviesť progresívnu daň. Nemôže byť spravodlivé, aby malá spoločnosť mala rovnaké daňové podmienky ako veľká nadnárodná firma s obrovskými investíciami a daňovými úľavami. Myslím si, že je potrebné stanoviť určitú hranicu, nad ktorou by sa uplatňovala vyššia daň. Ľudia, ktorí chcú zarábať veľa peňazí, nech tak robia, ale nech aj viac prispievajú do spoločnosti. Čo sa však gastronómie a služieb týka, veľmi veľa prevádzok sa muselo zatvoriť, nedá sa to totiž energeticky zvládnuť. Aj preto sa v Radegastovni Tatran snažíme pomaly transformovať do určitej „pubovej" podoby, lebo iná možnosť tam veľmi nie je. A práve preto dbáme viac na kvalitu kuchyne a jedál, chceme sem prinavrátiť takú starú klasiku, ako sú grilované rebierka, pečené koleno, klobása a pod. Veľmi úspešné sú napríklad desiatové polievky. Organizujeme tu veľa rodinných osláv, na ktorých nechýbajú zabíjačkové špeciality. A ľudia si tiež potrpia na dobré kokteily, kávový segment, prémiový alkohol a pivo. Preto tu potrebujeme mať dobrý kvalitný široký sortiment piva a k tomu nám neskutočne pomáha Radegast a Plzenský Prazdroj. Toto je naše smerovanie a toto sa snažíme riešiť aj pre náročnejších zákazníkov.

• V Tatrane to vraj stále žije, každý mesiac sa tu niečo deje... Je to tak?
- Áno, stále tu niečo organizujeme a niet mesiaca, keby tu nebola nejaká akcia. Vo februári sú to fašiangy a od toho momentu idú akcie od športových cez detské až po hudobné. Organizujeme futbalové, volejbalové či nohejbalové turnaje, v júni detskú olympiádu, kde sú pre deti pripravené rôzne atrakcie, kolotoče, koníky, lietanie v helikoptére, motorky, hasiči... Tradičnými sú aj šípkové, ping-pongové či billiardové turnaje... Myslím si totiž, že v dnešnej dobe musí byť gastronómia zážitková – sadnem si, porozprávam sa, najem sa, zabavím a uvoľním. Aj preto som súčasťou predsedníctva OZ ARKONS, pretože jedno bez druhého nevie byť. S p. Kulháňom a p. Petríkom veľmi dobre vychádzame v týchto veciach, sú to ľudia, ktorí chcú niečo robiť pre komunitu, a ja zasa chcem v tejto komunite podnikať. A keď má byť komunita úspešná, musí byť úspešný aj podnikateľ, ktorý tu pre nich niečo robí a oni zasa pre neho. Je to obojsmerný proces, práve preto sa držíme hesla „spájame komunitu".

text: M. Májeková
foto: archív N. Petráša

Cesta k šťastiu leží v individuálnom prístupe k vzdelávaniu

Rozhovor s riaditeľkou Špeciálnej základnej školy v Šuranoch Mgr. Zuzanou Lencsésovou

„Nemôžeme všetky deti naučiť všetko, ale môžeme všetky deti urobiť šťastnými." Také je motto Špeciálnej základnej školy v Šuranoch. Tieto slová nám však pripomínajú aj dôležitý aspekt vzdelávania, a to nielen získavanie vedomostí, ale aj zabezpečenie spokojnosti a šťastia všetkých žiakov. O tom, ako k vzdelávaniu pristupujú v Špeciálnej základnej škole v Šuranoch, nám prezradila Mgr. Zuzana Lencsésová, ktorá je vo funkcii riaditeľky školy od roku 2009.

• Pani riaditeľka, môžete nám povedať niečo viac o histórii vašej školy?

- Škola vznikla v roku 1950 a pôvodne bola na Nitrianskom Hrádku. Istý čas však fungovala aj ako Spojená škola, pretože k nám patrili dve oddelenia ŠKD a dve triedy Základnej školy pri zdravotníckom zariadení v Trávnici. Keď sme sa potom v roku 2013 presťahovali do Šurian, mali sme tu 5 tried, jedno oddelenie ŠKD a tiež Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva. No po transformácií týchto centier sa u nás toto centrum zrušilo.

• Koľko má škola momentálne tried, a vôbec celkovo žiakov?

- Aktuálne máme 5 tried, pričom piata trieda slúži na individuálne vzdelávanie žiakov, kde sa im samostatne venuje vždy jeden pedagóg. Sem chodia na dve alebo štyri hodiny deti, ktoré sa nemôžu zúčastňovať edukačného procesu v bežnej triede s ostatnými spolužiakmi, nakoľko majú okrem primárnej diagnózy mentálneho postihnutia aj iné sekundárne diagnózy ako ADHD, autizmus a pod. Vlani sme mali 48 žiakov, no keďže momentálne prebieha školská reforma, kde sa do základných škôl zaraďujú aj deti s ľahkou mentálnou retardáciou, tento rok sme nemali na zápise nikoho, takže z počtu 48 žiakov sme klesli na 39.

• Názory na inklúziu sa rôznia, aký máte na toto názor Vy osobne? Je naozaj prospešná pre obe strany?

- Podľa môjho názoru nie a myslím si, že hovorím za viacerých špeciálnych pedagógov, za náš kolektív určite. Rozoberali sme to veľakrát, že darmo máte dieťa s ľahkým mentálnym postihnutím, no takmer vždy je tam aj nejaká ďalšia pridružená diagnóza, ktorá sťažuje proces učenia sa. Ak rodič nesúhlasí so zaradením dieťaťa na špeciálnu základnú školu a rozhodne sa zapísať ho na bežnú základnú školu, môže dôjsť k náročnej situácii, keď škola nedisponuje dostatočným počtom asistentov. A teraz si predstavte, ak je v triede 25 detí a štyria z nich sú integrovaní s rôznymi diagnózami. V takom prípade učiteľ nemusí mať možnosť dostatočne sa venovať ostatným žiakom a ani deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Na našej škole sme si všetci rovní, v triedach nemáme viac ako 8 žiakov, takže sa vieme venovať každému zvlášť podľa potreby s individuálnym prístupom. Nehovoriac o tom, že na základných školách je v dnešnej dobe nepomerne veľa učiva, množstvo domácich úloh, cudzie jazyky, skrátka je to tam náročné a nie všetky deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami to potom zvládajú. Je dôležité, aby všetky deti mali pocit úspechu, aby ich to posunulo ďalej.

• Ak je Váš vzdelávací program, podľa ktorého sa orientujete?

- Postupujeme podľa štátneho vzdelávacieho programu pre mentálne postihnutých žiakov, ktorý sme prispôsobili našim potrebám. V našom Školskom vzdelávacom programe sme posilnili také predmety ako matematika, slovenský jazyk, telesná výchova a pracovné vyučovanie. Práve pracovné vyučovanie je jeden z najdôležitejších predmetov, pretože chceme, aby naši žiaci získali praktické zručnosti a mohli sa uplatniť v bežnom živote. V dielni pracujú s rôznymi materiálmi, ako je kov, drevo, papier, máme aj cvičnú kuchynku, ktorá slúži na

prípravu ľahkých jedál. Snažíme sa pripraviť ich na samostatný život a prispieť k ich sebestačnosti. Viacerí od nás odchádzajú aj na odborné učiliština alebo praktické školy.

• Zapája sa Vaša škola aj do nejakých projektov?

- Áno, snažíme sa aktívne zapájať do rôznych aktivít, hoci financie sú často obmedzené. Jedným z pekných projektov, do ktorého sa každý rok prihlasujeme, je „Čítanie nás baví", Červená stužka a pod. Zapájame sa aj do výtvarných súťaží, kde máme veľmi pekné práce aj výsledky. Nevynechávame ani rôzne kultúrne a športové podujatia organizované mestom Šurany, pán primátor nás nikdy neobíde, chce, aby sme sa aj my zapájali do aktivít organizovaných pre ZŠ. Okrem toho spolupracujeme aj s občianskym združením „Spoločne ďalej", vďaka ktorému organizujeme každý rok Špeciolympiádu, a dobrú spoluprácu máme aj s Centrom voľného času v Šuranoch a ďalšími špeciálnymi základnými školami v okolí.

Text: M. Májeková
Foto: Májeková, archív ŠZŠ Šurany

Historické okienko

Nevypovedané šurianske príbehy...

Šurany v sebe skrývajú bohatú históriu, ktorá siaha do hlbokých čias. Dejiny tohto mesta sú plné zaujímavých príbehov, ale mnoho z nich zostalo nedopovedaných a neznámych. Vedeli ste, že k pôvodnému šurianskemu hradu patrilo približne 10 dedín na okolí? A to až na niekoľko storočí. Nie všetci potomkovia šľachtických rodín, ktorí zdedili majetky, však zostali v Šuranoch. Rodina Károlyiovcov sa napríklad usídlila v Palárikove, kde svojimi aktivitami a výstavbou kaštieľa zanechala trvalú stopu. Podobne aj rodina Motešických si našla svoj domov v Hule, kde dnes stojí kaštieľ. Isté je, že spomenuté rody a ich kaštiele mali svoj pôvod v šľachtickom rode Bosniakovcov zo Šurianskeho hradu. Práve o ňom píše RNDr. Miroslav Eliáš vo svojej najnovšej publikácii „História šľachtického rodu Bosniak a jeho dedičov na Šurianskom panstve". V nej sa okrem iného dočítate aj viaceré zaujímavosti o dejinách šurianskeho kostola. „Dá sa povedať, že je to jedna z najváženejších pamiatok, ktoré nám tu šľachtické rodiny zanechali," hovorí zakladateľ a správca mestského múzea. Mnoho obyvateľov Šurian možno ani nevie, že kostol má po architektonickej stránke bazilikálne usporiadanie, ale hrdí sa tiež najväčšou oltárnou vitrážou na Slovensku. Je nepochybné, že tieto šľachtické rodiny tu v Šuranoch zanechali výrazné stopy a stali sa neodmysliteľnou súčasťou miestnej histórie. V druhej tohtoročnej vydanej publikácii sa Miroslav Eliáš venuje chorvátskemu národnému hrdinovi Mikulášovi Šubičovi Zrínskemu a jeho dcéram. A prečo práve tento veľký turkobijca? Má totiž veľkú spojitosť s našou slovenskou históriou. Jeho príbeh a jeho rodina hrajú dôležitú úlohu v dejinách obidvoch národov. Jeho dcéry, o ktorých je zmienka, boli vydaté do územia horného Uhorska, čo je územie dnešného Slovenska, a spájajú sa s významnými šľachtickými rodmi, ako sú Thurzovci, Forgáčovci, Balašovci či Orsághovci. Navyše s ich menami sa stretávame na viacerých slovenských hradoch a zámkoch. Práve jedna z Mikulášových dcér bola vydatá za šurianskeho hradného pána, čo znamenalo, že ich rodina získala významný vplyv v tejto oblasti. Šuriansky hrad bol totiž symbolom šľachtického života a kultúry. Aj o tom sa dočítate v knižke „Mikuláš Šubič Zrínsky a jeho dcéry a slávne potomstvo". Ak máte radi historické príbehy, práve tieto dve knižky vás určite vtiahnu do čias dávno minulých.

text a foto: Mária Májeková

Napísali ste nám do redakcie...

Doba, v ktorej som vyrastala, nebola ľahká

Každý sen má pred sebou cieľ. V detstve boli pravdepodobne vaše dni plné predstavivosti, zvedavosti, údivu, radosti a snenia. O čom snívate v súčasnosti? Môže to byť maličkosť alebo niečo veľké, možno vás baví záhradníčenie, riadenie podniku, cestovanie, umenie... Ak sa nám sen podarí splniť alebo nám ho niekto pomôže splniť, je to príjemné, prináša radosť a zároveň je to aj oslobodzujúce. Pani Berta si splnila svoj sen, pre niekoho možno obyčajný, pre ňu veľký, životný a hlavne, urobil ju šťastnou. Pani Berta nemala ľahký život, narodila sa počas 2. svetovej vojny, otec roľník, práca celej rodiny sa točila okolo hospodárstva, aby pomohla finančne rodine, už ako štrnásťročná nastúpila do Závodu 29. augusta v Žitavanoch pri Topoľčiankach, kde sa šili topánky. Po čase sa vydala, prišli deti, doopatrovala rodičov, zamestnala sa v Šuranoch, starala sa o rodinu, neskôr o chorého manžela, sama sa popasovala so zákernou chorobou. Na plnenie snov nebol čas. Až teraz dozrel čas a častejšie myslela na nesplnený sen, ktorý si mohla s pomocou svojich blízkych splniť. Na otázku, po akej dobe sa jej podarilo splniť svoj sen, odpovedala: „Po šesťdesiatich rokoch. Je to dlhá doba a v podvedomí sa mi vždy vynárala myšlienka, že svoje prvé pracovné miesto raz navštívim a uvidím okno, za ktorým som pracovala a zarábala svoje prvé peniaze, na ktoré rodina čakala. V závode, ktorý bol pobočkou Závodu 29. augusta v Partizánskom, som pracovala šesť rokov. Keďže v Šuranoch v tej dobe neboli pracovné príležitosti pre štrnásťročné dievčatá, museli sme cestovať za prácou. Pracovali sme aj na zmeny, vtedy sme prespávali v ubytovni závodu."

„Nemala som žiadne veľké očakávania od návštevy môjho prvého pracoviska, ale pravdu povediac, bola som prekvapená. Chcela som sa vrátiť na známe miesta a zaspomínať na časy minulé. Bohužiaľ, bývalé budovy závodu sú nefunkčné, zanedbané, ale pre mňa byť na miestach, kadiaľ som chodila a kde som pracovala, bol splnený sen," odpovedala pani Berta na otázku, čo očakávala od miesta svojho prvého pracoviska. Na záver nášho rozhovoru dodala: „Doba, v ktorej som vyrastala a žila, nebola vždy ľahká. Nemali sme technologické výdobytky dnešnej doby, ktoré ľudí zabávajú, sprostredkúvajú informácie, ale boli sme šťastnejší, tolerantnejší jeden voči druhému, vážili si a rešpektovali sme starších ľudí, nezištne sme si pomáhali a navzájom komunikovali. Chcem odkázať mladej generácii, aby sa vzdelávali a vážili si, čo majú, pretože nič nie je samozrejmosť, a aby snívali a plnili si sny, pretože tým ich život nadobudne nový zmysel."

Sen, o ktorom pani Berta dlhé roky snívala, sa splnil. Všetko je možné tomu, kto verí a nevzdáva sa vykročiť za svojím snom.

Text: E. Juríková
Foto: T. Stryčeková

Ficova vláda už začala pracovať, bude sa konečne občanom na Slovensku ľahšie dýchať? Alebo nás čaká „doba temna", ako zlomyseľne predpovedajú progresívci, slniečkari a vlajočkári?

Robert Fico už začal robiť poriadky. Prešiel si ministerstvá, ministri naznačili hlavné priority práce na najbližšie obdobie. Napr. ministerstvo zahraničných vecí je v katastrofálnom stave, najmä čo sa týka ekonomickej diplomacie. Tieto katastrofálne následky sú spôsobené jednosmerným presadzovaním filozofie Bruselu, vďaka ktorej sú naše výrobky nekonkurenčné na svetovom trhu, aj pre nárast nákladov na ich výrobu, ktoré vznikli kvôli ruským sankciám. Napriek tomu nezmyselné sankcie EÚ neprestávajú a sťahujú najmä krajiny východnej Európy do totálnej izolovanosti. ***„Takouto cestou nechceme ísť. Sankcie nič neriešia, naopak, značne poškodzujú komfort života Slovákov,"*** naznačil Fico. Aj podľa našich realistických ekonómov a prognostikov Európska únia a Európska komisia robia krátkozrakú ekonomickú politiku. A čoraz viac občanov a podnikateľov u nás odmieta rafinovaný, skrytý diktát USA voči EÚ, ktorým najviac aktuálny ekonomický stav v EÚ vyhovuje, a to pre ich vlastný biznis, ktorý súbežne realizujú s odstavovaním dodávok ruskej ropy a plynu do EÚ.

Nový minister vnútra Matúš Šutaj Eštok dodržal slovo a okamžite po nástupe začal riešiť problém s nelegálnou migráciou. Aj Robert Fico povedal po návrate zo summitu v EÚ 26. októbra, že Rakúsko tiež potvrdilo, že prenikanie nelegálnej migrácie do krajiny je veľmi vážny problém a nezľahčujú ho tak ako Ódor a jeho vláda, ktorí falošne chlácholili občanov, že je to v norme a že to má vláda pod kontrolou. Pritom sa nám migranti tmolili krížom-krážom po krajine, močia a robia potreby v parkoch, pri staniciach, pod činžiakmi. Odpadky hádžu, kde prídu, zakladajú si ohníky v parkoch..., v strede obce, skáču cez ploty do záhrad občanom, kradnú ovocie, atď. Konečne nastupuje tvrdá ochrana hraníc s Maďarskom v spolupráci s ministerstvom vnútra a obrany. Je to najvyšší čas, aj vzhľadom na konflikt Izrael/Hamas, kedy sa predpokladá zvýšené prenikanie a nelegálny nápor teroristických živlov do rôznych krajín, a tým vzrast teroristických akcií, ohrozovanie životov našich občanov. Je na škodu, že mnohí opoziční politici aj krátko po voľbách potrebujú silou-mocou vidieť aj kvalitné opatrenia na zamedzenie nelegálnej migrácie ako niečo populistické a zbytočne zveličujúce. Napriek tomu, že okolité krajiny si už dlho chránia hranice medzi sebou (napr. Dáni strážia hranicu s Nemeckom, Švajčiari od mája nepretržite žiadali zvýšenú ochranu hraníc s Nemeckom a v neposlednom rade Poliaci a aj Česi predlžujú ochrany hraníc so Slovenskom o ďalšie týždne), vzniká u nás vážna situácia, lebo migranti sú z hraníc vracaní naspäť na Slovensko a začínajú sa tu kopiť... takže na najbližšie mesiace vyvstáva vážny problém. Čo s tými migrantmi, ktorí tu ostali alebo sú k nám vracaní od susedov? A tak je na mieste ostrá kritika Ódorovej vlády, ktorá v teplej kancelárii nevidela žiadny problém! Ódor zľahčoval situáciu, že v celej Európe sa musíme naučiť s týmto migrovaním žiť. Viac-menej teraz vidno, že odídená Ódorova vláda nebola o nič lepšia, ani odborne a manažérsky zdatnejšia ako motáci z Hegerovej vlády.

Ficova vláda nemá ani len obligátnych 100 dní, aby sa zorientovala. Niet času. Náš štát je vo veľmi zlom stave, a to v každej oblasti, preto od prvého dňa je nutné nasadiť krízový manažment a efektívne pracovať. Pokiaľ ide o zahraničnú politiku, premiér Fico okrem iného povedal, že dynamika sveta je dnes už úplne iná ako pred rokmi a určuje sa niekde inde než v Bruseli. Už je načase, aby si to uvedomila aj elita v EÚ, aj usadnutí, spomalení europoslanci a pohodlní európski globalisti, progresívci a ultraliberáli.

Mgr. Alena JAŠŠOVÁ
Foto, zdroj: TASR

Redakčný politický komentár

Povolebné poohliadnutie za tým, ako sme volili – či nevolili

Škoda je, že aj hnutiu Republika chýbalo pár desatín percent k získaniu parlamentných kresiel. Napriek prívlastkom fašistická, extrémistická, ktoré jej uštedrujú neprajní progresívci, neoliberáli, ale aj matovičovci, sú takéto strany predovšetkým národne orientované, a povedzme si otvorene, silnejú v celej Európe. Napriek všetkému, ako im falošní a zapredaní politici neprajú. Vzostup extrémistických strán v západnej Európe, ale aj v našej krajine súvisí s tým, že čoraz viac cudzincov a najmä islamistov, ktorí od roku 2016 brázdia pôvodnú Európu, nám svojím spôsobom zapĺňajú štáty a prichádzajú sem najmä kvôli ekonomickým záujmom a sociálnym výhodám, ktoré neskôr zneužívajú, čo zákonite vyvoláva odpor u pôvodného obyvateľstva. Myšlienka, že zastúpia rôzne pracovné miesta na trhu sa nenapĺňa do takej miery, ako si mysleli ekonómovia, pretože napr. v Holandsku z migrácie v rokoch 2016 až 2020 sa zamestnalo na pracovnom trhu len 15 % migrantov! 85 % akurát poberá sociálne dávky, nudí sa a, samozrejme, k tomu je len krôčik k páchaniu kriminálnej činnosti. Tento trend neustále pokračuje, neustále k nám prichádzajú do Európy ďalší a ďalší nelegálni migranti, z ktorých len mizivé percento chce pracovať. Ostatní si myslia, že sociálny systém Európanov má bezodné dno a že oni si z neho môžu tiež utrhnúť. V ich krajinách im akosi zabudli povedať, že na sociálny a zdravotný systém si v Európe každý občan musí prispievať celý svoj pracovný život, takže si berie len z toho, čo si vlastne našetril. Migranti, ktorí do Európy prichádzajú, však túto filozofiu nepoznajú. Dokonca mnohí sú presvedčení o tom, že Európania sa s nimi majú deliť. Pôvodné obyvateľstvo sa začína v mnohých krajinách západu cítiť obrovskou migráciou islamských krajín ohrozené, a keďže vlády európskych štátov s týmto stavom nerobia nič zásadné, je úplne logické, že sa obyvateľstvo utieka k extrémistickým stranám, aby urobili poriadok. Je to dôležitý fenomén dnešnej doby a treba začať extrémistické

Milan Uhrík /Republika/

strany na politickej scéne akceptovať a neoddeľovať ich od ostatných politických strán, pretože aj takéto správanie zvyšuje ich popularitu. „Skrátka, extrémistické politické strany aj v budúcnosti budú súčasťou politického života a života obyvateľstva v krajinách západu a treba sa s tým naučiť žiť," povedal už pred piatimi rokmi odchádzajúci poslanec za SMER – SD a niekdajší volebný manažér tejto strany Marek Maďarič, tiež minister kultúry SR. A jeho slová sa stále viac a viac napĺňajú. Škoda je tiež, že v septembrových voľbách pár kresiel

György Gyimesi

do Národnej SR nechytila aj maďarská Aliancia, pretože zastúpenie národností by bolo v slovenskom národnom parlamente nanajvýš vhodné. Ako sa vyjadril Gy. Gyimesi: „Bojím sa, že toto je koniec maďarskej komunity, čo sa týka účasti v NR SR." Demokrati Heger, Naď, Šeliga, Žitňanská totálne pohoreli a ešte viac s nimi aj Dzurindovci. O služby samozvaného „aristokrata" a bývalého ministra obrany s modrou knižkou Naďa, ktorý si tak rád veľmi lichotil, aký je odborník na obranu, však akosi na Slovensku po voľbách nikto nemá záujem. A tak musel zakotviť u bratov Čechov, kde si ho na ministerstve obrany zamestnala ministerka Černochová. Nevedno, či budú národne orientovaní Česi tomuto dvakrát radi, že musia platiť zo štátneho rozpočtu tohto amerického pätolizača. Zvlášť, keď vedia, ako „dorobil" ministerstvo obrany na Slovensku, keď tak veľkodušne rozdával ako zo svojho vojenskú techniku Ukrajine. A zadarmo! Na záver snáď

Marek Maďarič

jedno želanie, ktoré nosíme v sebe všetci tí, ktorí máme naše Slovensko radi. Je veľmi dôležité, aby Slovenská republika začala byť konečne štátom, ktorý si opäť po rokoch marazmu budú riadiť Slováci a budeme si chrániť a podporovať to, čo je naše, tradičné a slovenské. To, čo má skutočnú hodnotu a morálku, a najmä je opäť načase začať si vo väčšej miere vážiť a chrániť svoju štátnu históriu, osobnosti slovenského národa, učiť sa aj na školách neprepisovanú históriu v súvislostiach a nevytrhávať dejinné udalosti v Európe podľa príkazov mainstreamu a západnej propagandy, ako im to momentálne vyhovuje.

Mgr. Alena JAŠŠOVÁ
zdroj foto: TASR, sociálne siete

Žeby liberáli akurát reprezentovali „svetlé zajtrajšky Slovenska", sa len ťažko dá dúfať...

Aké bolo obdobie pred nežnou revolúciou

„Vyrastala som v rodine s dvoma mladšími súrodencami, bratom a sestrou. Rodičia nás viedli k pracovitosti, skromnosti a ľudskosti, za čo som im dodnes veľmi vďačná. Voľný čas som trávila s rovesníkmi, na rozdiel od mnohých dnešných detí sme sa veľmi často hrali na ulici alebo na lúke. Zaujímavá a obľúbená bola hra s farebnými hlinenými guľôčkami – gramorkami. Najcennejšou z nich bola sklenená – sklenka. Naše obľúbené hry boli picik, schovávačka, naháňačka, cez leto kúpanie v rieke Niterka a mnoho iných „hier na vonkajšok", tak sme tomu vravievali. V detstve som musela s mamou chodiť do kostola. Po kostole som niekedy išla na detské filmové predstavenie do kina s kamarátmi," začala spomínanie Mgr. Mária Havlasová. **(Tu si dovolím ako redaktorka pripomenúť, že niektorí pamätníci sa sťažujú na bývalý režim, že im zakazoval navštevovať kostol, tak ako vidno, až také tragické to nebolo na Slovensku ani za toho socializmu, lebo napríklad aj ja si veľmi dobre pamätám z miesta môjho bydliska v Žilinskom kraji, že ľudia sa pravidelne ponáhľali na nedeľné omše, a keďže sme bývali v činžiaku, videli sme, ako nám častokrát práve kostolníci, ako sme im hovorili, išli krížom-krážom cez trávniky, ktoré sme si pred činžiakmi upravovali, a veľakrát sme na nich aj s rodičmi ako deti kričali, aby nešliapali po čerstvo nasiatej tráve, ale išli bokom, lebo vraj už týmto správaním páchajú hriech a pritom idú do kostola, prepáčte, ak sme sa dotkli týmto vyjadrením niekoho konkrétneho – pozn. redakcie).** Mária Havlasová ďalej pokračuje: „Zo športov ma veľmi bavila hádzaná. Tú som hrávala za školu počas ZDŠ a počas strednej školy som reprezentovala Šurany. Ak sa mám vyjadriť k môjmu detstvu a porovnať ho s detstvom dnešných detí, mám pocit, že v mojom detstve a mladosti sme boli „aktívni" hlavne vonku pri spoločných hrách a športovaní. Súčasné deti vidno vonku len veľmi v malom množstve. Mám pocit, že sa hrajú a bavia hlavne pri počítačoch a s mobilmi."

• Po skončení strednej školy, ako sa uberal Váš život?

„Po skončení SVŠ som pracovala ako pomocná úradníčka v PNZP

Spomíname na rok 1989

Bezdomovci a nezamestnaní pred rokom 1989 na Slov

Dnes mnohí mladí ľudia, mladé páry ani nepoznajú, ako kedysi žili ich rodičia. Málo sa o tom rozprávajú dnes aj členovia v rodinách a zvyknú si zaspomínať už ozaj iba pamätníci. Po roku 1990 sa nám nahrnulo do krajiny kopu všelijakých aj nie dobrých a nebezpečných vecí zo západu a v podstate sme si akosi všetci zvykli na to, že je to súčasť nášho života. Ako si spomínajú dnešní šesťdesiatnici, resp. päťdesiatnici na obdobie pred rokom 1989?

„Určite neboli mnohé veci v socializme dokonalé. Ale rozhodne nebolo toľko nenávisti, závisti a umelosti, ako to vidíme dnes. Mnohí ľudia sa hrajú na niečo, čím vôbec nie sú, a vychovávajú tak aj svojich potomkov, ktorí napodobňujú rôzne zvrhlé celebrity, úchylákov, vyumelkované ‚krásky' s prázdnym duchom a napokon mnohí končia na psychiatriách, pretože keď nastúpi tvrdá realita, nevedia sa s ňou adekvátne vyrovnať. V roku 1989 sme mnohí štrngali na námestiach, pretože sme boli presvedčení o tom, že sa zmenia nedokonalé veci, ktoré určite v hospodárstve bývalého režimu boli, rovnako tiež, že prejdú zmenou niektoré spoločenské javy, ktoré bolo nutné zmodernizovať. Ani vo sne by mi a veľa ľuďom okolo mňa nenapadlo, že prídu do vlády ešte horší, ktorí sa budú za slová lásky a nového myslenia len skrývať a zneužívať ich a hlavne sa budú majetkovo nabaľovať aj s rodinami, priateľmi a celými politickými stranami. Často dnes híkame nad rôznymi akože novými vecami. Napríklad také duálne vzdelávanie. Veď toto sme za socializmu tu dávno mali slušne rozbehnuté a neustále sa zdokonaľovalo. Zoberme si ZVL v Kysuckom Novom Meste alebo Duslo Šaľa, tieto podniky mali vlastné odborné učiliština, kde absolventi končili s výučnými listami a s maturitami a boli pripravovaní priamo pre prácu v ich materskom podniku (sústružníci, zámočníci, strojári, elektrikári, chemici, laboranti). Študent v podstate po skončení školy vedel, kde nastupuje, a nemusel stáť v trápnych ‚sórach' na úradoch práce tak ako dnes, pretože úrady práce socializmus nepoznal. V bývalom režime mal každý právo na prácu, ale aj povinnosť pracovať, čo bolo aj zakotvené v Ústave a svoj pracovný pomer mal presne zaznačený aj v občianskom preukaze, a tak sa dalo presne skontrolovať, či dotyčný pracuje, alebo je príživník. A potom už patričné úrady vedeli, čo treba. Ešte sa vráťme k tým stredným školám. Okrem toho, že internáty boli perfektne vybavené, študenti sa mohli venovať rôznym krúžkom, mohli si zacvičiť, veď internát Dusla Šaľa mal aj vlastnú plaváreň priamo v internáte, kde si mohli žiaci zaplávať, zrelaxovať, a zadarmo! V podstate rodičia mali od svojich tínedžerov celý týždeň pokoj a vedeli, že sú pod dozorom, keďže na internátoch sa o nich staral kvalifikovaný personál pedagógov, telocvikárov a dohliadal aj na ich prípravu na každodenné vzdelávanie. Dnes? Mnoho internátov už vôbec neexistuje a všetci sa pri myšlienke duálne vzdelávania tvárime, ako keby nám toto „čudo" prišlo akurát teraz zo Západu...? Poďme však ďalej. Mnohí ľudia na svojom pracovisku dostali od zamestnávateľa byt, resp. im bol pridelený príslušným miestnym národným výborom podľa poradovníka, a keď si chcel postaviť domček, dostal 150-tisícovú nenávratnú pôžičku. A viete, čo sa dalo za 150-tisíc korún pred 30-40 rokmi postaviť? Celkom slušný domček. Zoberme si aj inú oblasť, ktorá bola určite v bývalom režime dokonalejšia. Deti v našich školách sa učili, v popoludňajších hodinách navštevovali rôzne krúžkové činnosti, menším deťom sa venovali učiteľky v družine, kde sa s nimi všetko naučili, kde si deti zašportovali alebo sa venovali svojim záľubám a rodičia si ich odtiaľ vyzdvihli, keď prišli z práce, a už sa s nimi nemuseli trápiť a učiť po večeroch a doúčať ich látku tak, ako to je dnes. Za čo sú vlastne učitelia platení, ak dnes rodič uťahaný z práce sa musí s nimi veľakrát po večeroch učiť a ani poriadne nerozumie tomu, čo od neho pedagóg chce? V bývalom režime bol deň rozdelený akoby na tri časti: osem hodín sme pracovali, osem hodín sme oddychovali a venovali sa rodine, svojim záľubám, a osem hodín sme mali na spánok. V platovom ohodnotení ľudí neboli také markantné rozdiely, ako sú dnes, rovnako tiež ceny potravín a tovarov boli v celom Československu rovnaké. Či v Prahe, tak aj na východnom Slovensku. Neexistovali podvodné predaje a obchody, tie začali vznikať po roku 1990, a o kvalite mnohých potravín už ani hovoriť nebudem. Pred rokom 1989 je známa pravda, ako k nám mnohí Rakúšania chodili do Bratislavy vykupovať kvalitnú hydinu a iné mäsové výrobky. U nás tieto tovary totiž prechádzali niekoľkonásobnými kontrolami, kým sa dostali do predaja a výrobky boli skutočne kvalitné. V podstate sme ako krajina boli sebestační, pretože sme si dopestovali plodiny, dochovali hospodárske zvieratá a vychovávali sme si aj ľudí, aby v poľnohospodárstve, ale aj hospodárstve pracovali a preberali žezlo po tých starších. Dnes vo veľkej miere chýbajú mnohé stredoškolské odbory, pretože ani to vzdelanie si štát dlhodobo neriadi a neusmerňuje podľa bezprostredných

u v roku 1989? Ako si na to ja spomínam?

Šurany (Poľnohospodársky nákupný a zásobovací podnik). Po svadbe som sa s manželom presťahovala do okresu Trenčín. Začínali sme pracovať v školských službách v Novej Bošáci. Manžel pracoval ako učiteľ na ZŠ a ja ako vychovávateľka v školskej družine, ktorú som založila. V Novej Bošáci sa nám narodili dvaja synovia, na ktorých sme hrdí. Radosť nám robia aj dve vnučky a dvaja vnuci. Môj tajný sen však bol byť učiteľkou, preto som začala popri zamestnaní študovať na Pedagogickej fakulte UK v Trnave. Vyštudovala som aprobáciu slovenský jazyk, občianska výchova a neskôr aj etická výchova. Ako učitelia sme pôsobili v školách v Novej Bošáci, potom v Kočovciach v Melčiciach Lieskovom a v Trenčíne. Na viacerých školách sme pôsobili pre funkčný postup manžela. V mimopracovných aktivitách som bola predsedníčkou DO SZŽ v Kočovciach a Melčiciach Lieskovom. V Melčiciach Lieskovom som bola dve volebné obdobia poslankyňa obecného úradu."

• Aký bol kedysi rešpekt detí voči učiteľom? Myslím na obdobie pred rokom 1989...

„Deti prirodzene rešpektovali učiteľov aj príkazy a povinnosti. V súčasnosti pomerne málo detí si učiteľa váži a rešpektujú ho. Sociálne rozdiely v spoločnosti sa prejavujú omnoho vypuklejšie aj v školách medzi deťmi. Vo veľkom bujnie šikanovanie medzi deťmi. Obdivujem mladých ľudí, ktorí sa rozhodli pre učiteľské povolanie a chcú pracovať v tomto úctyhodnom a zatiaľ nie úplne spoločensky a finančne docenenom povolaní. Učiteľ nie je práca, ale povolanie a poslanie."

• Keď by ste sa tak zamysleli a trochu porovnali život pred 34 rokmi na Slovensku a dnes...

„Keď sa zamyslím nad životom kedysi a dnes, veľa sa zmenilo. Najviac sa to prejavuje v medziľudských vzťahoch. Je to zrejme tým, že v spoločnosti nie sú zabezpečené sociálne istoty. Mnohí mladí ľudia s vidinou lepšieho života opúšťajú Slovensko. Veľa z nich sa po určitom čase vracia na Slovensko a natrvalo. Aj keď sme boli mimo Šurian celý aktívny pracovný život, tak sme sa v dôchodku rozhodli a vrátili do rodných Šurian. Som členkou klubu dôchodcov Šurany a po nejakom čase som bola zvolená za predsedníčku Denného centra pre seniorov v Šuranoch (DCS). V Šuranoch sa mi dobre býva, predsa je to moje rodisko, a pevne verím, že naďalej bude aj príjemným bývaním pre ostatných," dokončuje Mgr. Mária Havlasová.

- redakcia -

– rok „Nežnej revolúcie"
vensku neboli, aj také spomienky majú mnohí občania

potrieb štátu. Dnes si v podstate likvidujeme posledné družstvá, predávame pozemky, pasienky cudzincom a dovážame cudzí tovar, veľakrát veľmi nekvalitný, čím zabezpečujeme zamestnanosť ľuďom na západe a naši prichádzajú o svoju prácu. Ak zoberiem napríklad zdravotníctvo, tak to sme mali pred rokom 1990 tiež na vysokej úrovni, ordinácie lekárov sa budovali v každej strediskovej obci. Za 40 rokov socializmu sa postavili nemocnice, polikliniky v okresných a menších mestách. Človek bol ošetrený tam, kde prišiel, nebehal s kartičkami a registráciami ako dnes, a už vôbec si za návštevu u lekára neplatil, všetko sa hradilo z daní a odvodov, ktoré boli ľuďom sťahované pri výplate automaticky. Štát sa skrátka o všetko postaral. Taký paradox na dnešnú dobu, pozrite sa, koľko máme okolo nás lekární len v jednom meste. A všetky nadmieru zarábajú! Za socializmu, keď vám lekár predpísal recept na lieky, tak ste v lekárni zaplatili symbolickú jednu korunu, pričom na lekárskom recepte mohlo byť aj 5, 6, 7 druhov vypísaných liekov, vždy ste ale zaplatili iba jednu korunu za celý recept. V bežnom meste zvykla byť jedna, maximálne dve lekárne, ktoré úplne stačili zásobovať obyvateľov pre ich potreby. Možno preto, že na liekoch nikto nezarábal, boli dostupné za symbolickú korunu, boli to štátne prevádzky, teda štát aj kontroloval predaj liekov.

V poslednej dobe dosť rezonuje téma záchytiek v médiách, veď aj toto všetko sme tu pred rokom 1990 mali. Nespratní ožrani boli políciou odvedení do záchytky, kde sa spacifikovali, vytriezveli, neotravovali tak rodinu, deti, susedov. Po roku 1990 sa vo veľkom tieto zariadenia začali zatvárať, lebo ich údajne nemal kto financovať. Odrazu sa dnes došlo na to, že to predsa je len dobrá myšlienka a mali by sa znovu založiť. Ale prichádza sa s tým ako s niečím novým. Je to ozaj niekedy až trápne, čo všetko sme si tu zničili po roku 1989, čo bolo užitočné, čo fungovalo pred rokom 1989 a teraz mnohé nanovo zakladáme.

Do spomienok nám prispeli aj dôchodcovia – muži: „My sme ako chalani chodili povinne na vojenskú prípravu, bola dvojročná a niekomu sa to zdalo dlho. Aj ja som si vtedy ponadával, lebo ako 19-ročný chalan máte inú predstavu v tej dobe o živote. Dnes, s odstupom času, keď sa dívam na celú záležitosť, tak ju musím hodnotiť len pozitívne. V prvom rade každý štát si potrebuje budovať a udržiavať vojenskú obranu a nespoliehať sa na cudziu pomoc, lebo však vidíme aj v histórii, ako to dopadlo s našimi spojencami, keď nás v roku 1938 obetovali Hitlerovi. Chalani počas vojenskej služby sa naučili poriadku, disciplíne, a ako sa hovorí, naozaj dozreli na mužov. Nehovoriac o zážitkoch, ktoré sme na vojne zažili, našli sme si kamarátov, s ktorými sme udržiavali kontakty dlhé roky, a aj po rokoch sme sa zasmiali na všeličom, čo sme počas vojenského výcviku zažili. Dnes mnohým mladým mužom práve takáto vojenská disciplína chýba, žijú dlho u svojich rodičov, v tzv. ‚mamahoteloch', mnohí posedávajú po krčmičkách, veľa z nich je nezamestnaných a využívajú rodičov, sú mľandraví, ani vatru nevedia založiť, mnohí vôbec nemajú ako chlapi kondičku, chýba im prirodzená sila, výdrž. Tradiční chlapi sa nám akoby vytrácajú zo života a okolo nás behá čoraz viac „pomýlených" indivíduí.

Ani žena, ani chlap. To naozaj nechcem nikoho uraziť, ale chalani by mali z princípu základnú vojenskú službu absolvovať povinne, aj ako prípravu obrany štátu, kde predsa len na mužov dozrú a zároveň by si aj štát plnil svoju dôležitú povinnosť, vychovával by zálohy pre prípad potreby obrany štátu."

Aj takéto spomienky sú na obdobie pred 34 rokmi, ktoré slúžia na porovnávanie toho, čo bolo kedysi a dnes, a porovnať to naozaj môžu a vedia len tí, ktorí obdobie v minulosti zažili. Všetko ostatné je len teoretizovanie a propaganda zamestnancov archívov a knižníc, ktorí si veľakrát, bohužiaľ, upravujú spomienky aj podľa aktuálnej vládnej, ale aj západnej propagandy, ktoré v našom štáte špeciálne dobre fičia. Len dopĺňam ešte ako poslednú myšlienku jedného z pamätníkov, ktorý povedal: „Pred rokom 1989 mali moji rodičia priateľov vo Francúzsku, ktorí nás prišli zo dva razy navštíviť a oni sami nechceli veriť rôznym sociálnym vymoženostiam, ktoré sme ako občania socialistického štátu užívali. Doslova nám záviděli – najmä zdravotnú starostlivosť, za ktorú sme nič neplatili, pričom ordinácie lekárov sme mali aj v tých najposlednejších dedinách. Taktiež u nás nevideli váľať sa po cestách a v parkoch žiadnych bezdomovcov a migrantov, ktorých dnes musíme obchádzať, hoci nám robia potreby priamo pred očami." Snáď toto posledné vyznanie hovorí za všetko.

spracované podľa výpovedí občanov z regiónov Slovenska, 50, 60, 70 r. seniorov a ďalších pamätníkov
- redakcia Šurany infožurnál -

„Štúdium histórie je jednou obrovskou skladačkou,"

hovorí riaditeľ Mestského kultúrneho strediska v Šuranoch RNDr. Miroslav Eliáš.

V histórii našich životov a spoločnosti sa kultúra hlboko zakorenila a jedným z jej pilierov sú i spoločensko-kultúrne podujatia, ktoré obohacujú náš každodenný život. Práve kultúrne dianie v meste Šurany má na starosti Mestské kultúrne stredisko na čele s riaditeľom RNDr. Miroslavom Eliášom. Ten po skončení vysokej školy na Katedre ekomuzeológie v Banskej Štiavnici zaujal v Šuranoch v roku 2006 miesto kultúrneho referenta. Už od tej doby je súčasťou kolektívu, ktorý neustále prispieva k obohateniu kultúrneho diania v Šuranoch. V rozhovore nám prezradil viac o sebe, svojich záujmoch, ale aj o pripravovaných podujatiach v Šuranoch.

• Riaditeľom ste od roku 2013, ale ste aj zakladateľom a správcom Mestského múzea v Šuranoch...

- Áno, Mestské múzeum sme zakladali ešte v roku 2007 a sídli v šurianskej synagóge. Občas ma prekvapuje, že sú ľudia, ktorí nevedia, že Šurany majú svoje vlastné múzeum. A dá sa povedať, že týmto založením múzea som si splnil detský sen, tým, že som sčasti študoval práve muzeológiu.

• Keďže histórii sa venujete podrobnejšie, ste autorom viacerých publikácií, ktoré odkrývajú šuriansku históriu. Spomeniete nejaké?

- Väčšinou sú to šurianske dejiny, ale potom sa venujem aj témam, ktoré majú celoslovenské zameranie. Takou je napríklad moja ťažisková kniha *Zabudnutí hrdinovia protitureckých bojov*. Vyšla v dvoch vydaniach a je to kniha, ktorá je dosť žiadaná v rámci Slovenska. Tento rok som vydal dve menšie publikácie „História šľachtického rodu Bosniak a jeho dedičov na Šurianskom panstve" a „Mikuláš Šubič Zrínsky a jeho dcéry a slávne potomstvo". V knižke o Bosniakovcoch sa dotýkame šurianskej histórie a našich šurianskych pamiatok, takže keď potom robím prehliadky mesta pre študentov alebo turistov, vždy ich navštívime a povieme si niečo o ich histórii.

• Odkiaľ čerpáte zdroje? Musí byť náročné dopátrať sa k takýmto historickým udalostiam.

- Štúdium histórie je jednou obrovskou skladačkou. Povedal by som, že je to určitým spôsobom detektívka a v prípade takýchto tém je to niekedy doslova pitva dejín. Obzvlášť v knižke o Bosniakovcoch ide o také nedopovedané príbehy.

• Vy ste aj súčasťou Fringie, čo je skupina ľudí, ktorá sa snaží obnovovať a rekonštruovať našu históriu dobovými kostýmami, prezentovaním bojového umenia od 15. až do 18. storočia...

- Áno, s priateľmi z Fringie sa poznáme päť rokov, dokonca raz boli aj v Šuranoch pri prezentácii mojej knihy v roku 2019 a aj na Šurianskom jarmoku. Tento rok sme napr. v auguste účinkovali na Galantských trhoch, ktorých sa zúčastnil aj knieža Antal II. Esterházy de Galantha. Niekoľko rokov spolu s Fringiou účinkujeme na hrade Sklabiňa v rámci hradných slávností. Teraz má Fringia trošku iný formát akcií, najnovšie sa zameriava na luxusnú módu uhorských renesančných šľachtičien. Fringia je po tejto stránke skupina, ktorá má na obdobie 16. a 17. storočia najluxusnejšiu kostýmovú výpravu na Slovensku.

• Aby sme ešte zabŕdli do toho kultúrneho diania v Šuranoch, leto bolo na kultúru naozaj bohaté, v septembri bol šuriansky jarmok, v októbri úcta k starším... Na čo sa však môžu obyvatelia Šurian tešiť v zimných mesiacoch?

- Koncom novembra bude mať v spoločenskej hale koncert Honza Nedvěd ml. a v decembri to budú už tradičné Mikulášske trhy s vianočnými tvorivými dielňami 6. decembra. Myslím si, že v Šuranoch máme šikovných kreatívnych ľudí, tak nech sa neboja ukázať svoj talent a prídu sa aj so svojimi výrobkami na tieto mikulášske trhy odprezentovať.

Text a foto: Mária Májeková

Krajec v kroji: Spojenie tradícií, chutí a zábavy

Pekáreň Krajec sa v sobotu 7. októbra zmenila na miesto, kde sa stretli milovníci kultúry, tradícií a chutí. Spoločne s občianskym združením 7 prútov totiž zorganizovali zážitkové popoludnie „Krajec v kroji", ktoré bolo plné hier, súťaží, ochutnávok a folklóru. Hlavnou atrakciou tohto dňa bol krst kvásku, ktorý nám pripomenul dávne tradície a remeslo pekárov. Napokon práve z kvásku sa pečú poctivé remeselné chleby, ktoré nájdete práve v pekárni Krajec. Návštevníci mali tiež možnosť ochutnať rôzne regionálne dobroty a miestne vína, nechýbalo chutné občerstvenie pre tých, ktorí tu strávili niekoľko hodín. O program totiž vskutku nebola núdza. Možnosť upliesť si svoju vlastnú vianočku či zasúťažiť si v jedení koláča sa predsa len nenaskyt-

ne každý deň. Akcia tiež ponúkla širokú škálu aktivít pre deti – tie si užili skákacie hrady, hľadanie pokladu či maľovanie na tvár, no obzrieť si mohli hasičskú techniku a tiež ukážky práce polície a červeného kríža. Krajec v kroji však bol viac než len podujatím pre deti alebo gurmánov. Celý deň bol naplnený hudbou vďaka folklórnemu vystúpeniu Veselého tria a krásnym spevom speváčky Janissy – Janky Šimkovej. Pre tých, ktorí chceli vyskúšať svoje šťastie, bola pripravená bohatá tombola s lákavými cenami, vrátane možnosti vyhrať let rogalom. Vďaka veľkému množstvu sponzorov sa tak veľa víťazov tomboly tešilo z nádherných výhier a hodnotných cien. Ohlasy návštevníkov na túto akciu boli veľmi pozitívne, čo bolo vidno aj na sociálnych sieťach, kde jedna účastníčka napísala: „Boli sme. Pekná akcia a v obchodíku sme nakúpili plný vozík výborného pečiva, zákuskov, super chlebíka a iných mliečnych a mäsových výrobkov. Úžasný obchodík plný všeličoho. Ďakujeme a určite vás ešte navštívime." Podujatie Krajec v kroji bol skvelým spôsobom, ako spojiť tradíciu, kultúru a zábavu, ale aj objaviť čaro a chuť pravého kváskového pečiva. Spokojní boli aj samotní organizátori: „Sobotné podujatie Krajec v kroji bolo skvelé! Týmto by sme sa chceli srdečne poďakovať všetkým stánkarom, účinkujúcim, sponzorom, zamestnancom a predovšetkým vám, milí návštevníci. Napriek októbrovému termínu sme mali krásne počasie. Spoločne sme vytvorili takú úžasnú atmosféru, že sme akciu predlžovali o viac ako hodinu. Vidíme, že to má zmysel a s radosťou pripravíme aj 2. ročník Krajec v kroji." A my sa naň už teraz veľmi tešíme.

text a foto: Májeková

Spevácka skupina Šurianka je pýchou mesta Šurany

Hudobno-spevácka skupina Šurianka vznikla v roku 1990. Jej prvým vedúcim bol pán František Plevka. V súčasnosti je vedúcou pani Mgr. Ľudmila Tináková. Na akordeón hrá pani Eva Klepochová a vystúpenia Šurianky dopĺňa prednesom poézie a prózy pani Anna Sládkovičová, ktorá je aj členkou Šurianky. Šurianka má dvanásť členiek, ktoré vystupujú na významných kultúrnych a spoločenských podujatiach v Šuranoch, ale aj v iných dedinách a mestách Nitrianskeho kraja. Vystupovali aj v Budapešti na „Dňoch Slovákov". Speváčky tri roky sprevádzali Tamburášsky súbor Jozefa Šutku. Spevom potešia aj seniorov v sociálnom zariadení Jesienka v Šuranoch. V septembri 2018 sa im podarilo vydať svoje vlastné CD. V rámci svojho širokého repertoáru spievajú piesne ľudové, umelé, ale aj sakrálne a koledy. Finančne ich podporuje Mestský úrad Šurany. V októbri tohto roku potešili svojím spevom Senior club Striebornica Piešťany.

- Havlasová –

Šurianski rybári sú aktívni počas celého roka

Zľava: Tajomník Ing. Ján Porubský, predseda Jozef Antalík, hospodár Ing. Roman Buršák

Sú miesta, na ktoré radi chodíme, pretože sa tam dobre cítime, načerpáme silu alebo len tak na chvíľu zrelaxujeme v prírode. Takýmto miestom je pre šurianskych rybárov nepochybne Štrkáreň, kde si v tichom prostredí môžu uloviť zopár pekných kúskov rýb. O pravidelné zarybňovanie, ale aj údržbu vodnej plochy a jej okolia sa totiž príkladne starajú členovia Mestskej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu v Šuranoch. Štatút mestskej organizácie majú už 20 rokov, no rybárske hnutie datuje svoj vznik až do roku 1946. V priebehu rokov bol vybudovaný rybársky dom, ktorý je dnes miestom rybárskych schôdzí a stretnutí. „Naša organizácia zastrešuje viaceré rybárske revíry, a to nielen v Šuranoch, ale aj v okolitých obciach," hovorí predseda šurianskych rybárov Jozef Antalík. „V súčasnej dobe máme asi 1400 členov, z toho je skoro 400 detí." A ako vyzerá ich rybársky rok? „V priebehu roka máme viacero rybárskych pretekov. 1. mája sa už tradične koná Memoriál Jozefa Hubinu, ktorý bol zakladateľom šurianskej rybárskej organizácie, v júni mávame detské rybárske preteky pri príležitosti Medzinárodného dňa detí v Šuranoch, Mojzesove, Veľkej Mani a Bánove. Ďalším z rybárskych pretekov je štvordňový pretek Carp maratón Tona, ktorého 13. ročník sa konal v septembri tohto roku. Išlo o najúspešnejší ročník, nakoľko sa chytilo veľa kapitálnych rýb," povedal Jozef Antalík. Pretekové obdobie zavŕšili rybári prvú novembrovú sobotu, kedy organizovali už 12. ročník prívlačových pretekov v love pstruhov. „Už viac rokov nasadzujeme vždy takto na jeseň pstruha dúhového. Ujalo sa to a

Víťazi prívlačových pretekov /zľava/: Peter Vavrinec, Jaroslav Bednár, Zoltán Kemencsík

je to určité obohatenie oproti tradičným kaprovým pretekom." Všetky svoje rybárske revíry si členovia udržiavajú, každoročne na jar a na jeseň organizujú pravidelné brigády a takisto zabezpečujú aj možnosť športového rybolovu pre verejnosť. „Každý rybár musí mať zakúpený štátny rybársky lístok, ktorý si zakúpi na Mestskom úrade, pretože rybárske právo patrí podľa zákona štátu. No k uvedenému rybárskemu lístku je potrebné si zakúpiť aj povolenie na rybolov od MsO SRZ v Šuranoch. V rámci dobrých vzťahov s mestom Šurany nám potom určitú časť zo zakúpených rybárskych lístkov mesto vykompenzuje. To sa potom premietne napríklad do zarybnenia alebo poskytnutia a zakúpenia cien na preteky. Mestská organizácia získava financie aj z členských príspevkov a z povolenia na rybolov," priblížil predseda rybárov. Stretávajú sa počas roka aj s nejakými problémami? Podľa Jozefa Antalíka je veľkým problémom v posledných rokoch mierna zima. „Keď ryby nezazimujú, na jar sú oslabené a uhynú. V minulosti sme mali aj väčšie úhyny v jarnom období a na to bolo potrebné ihneď reagovať. Taktiež treba ihneď reagovať aj v prípade výskytu nelegálnych čiernych skládok, ktoré nezodpovední občania prinesú do rybárskych revírov." Aj takýmto spôsobom sa šurianski rybári príkladne starajú o zveľaďovanie nášho životného prostredia.

Text: Májeková

Foto: archív MsO SRZ Šurany

okienko veterinára - okienko veterinára - okienko veterinára

„Nový prístroj v mojej veterinárnej ambulancii umožňuje urobiť zvieratám komplexnú zubnú starostlivosť,"

hovorí šurianska veterinárka MVDr. Petra Michalíčková.

Veterinárna ambulancia v meste Šurany na ulici Komenského prešla nedávno výraznými zmenami a spolu s nimi pribudli aj nové spôsoby starostlivosti o domácich miláčikov. MVDr. Petra Michalíčková nám v rozhovore prezradila viac o nových prístrojoch, dôležitosti preventívnych opatrení či pripravovaných novinkách.

• Veterinárna ambulancia dostala vďaka rekonštrukcii nový šat. No vraj pribudlo aj nejaké nové vybavenie...

- Áno, ambulancia prešla rekonštrukciou, trošku sme ju vynovili spolu s čakárňou, aby aj v blížiacom sa zimnom období bolo to čakanie na vyšetrenie komfortnejšie. Do ambulancie navyše pribudol nový prístroj na ošetrenie zubov. Čistenie a ošetrenie zubov sa však robí v celkovej anestézii, čo je nevyhnutnosť, pretože na dôkladné čistenie zubov je často potrebné ísť až pod ďasno. Zubný kameň pod ďasnom spôsobuje zdravotné problémy a zápaly, takže tento nový prístroj nám umožňuje ísť hlbšie a zabezpečiť komplexné ošetrenie vrátane leštenia, čistenia a vŕtania zubov. A vďaka prístrojom na odber krvi dokážem získať okamžité informácie o zdravotnom stave zvieraťa, takže viem rýchlejšie reagovať na jeho potreby.

• Majú okrem psov problémy so zubami aj mačky?

- Samozrejme, mačky majú tendenciu trpieť stomatitídou, čo sú zápaly v ústnej dutine. Tieto problémy si veľakrát vyžadujú zmenu stravy a v niektorých prípadoch liečbu antibiotikami. V závažných prípadoch je nevyhnutné zuby extrahovať. Často to však zlepší kvalitu života mačky, pretože odstránenie zubov zastaví bolesť a nepohodlie. Je dôležité, aby sme tieto problémy včas diagnostikovali a riešili.

Ambulancia: Komenského 34, 942 01 Šurany
E-mail: veterinasurany@gmail.com
Tel.: 0908 326 271

• S čím za tebou najčastejšie chodia majitelia psíkov či mačičiek? Resp. aké úkony vykonávaš najčastejšie?

- Musím povedať, že kastrácia je u nás stále najčastejším zákrokom. Cena za ňu je nezmenená (stojí 45 eur), pretože chcem, aby bola dostupná pre každého. Inak sme okrem chirurgických zákrokov špecializovaní aj na internú medicínu a diagnostiku. Momentálne zaznamenávame nárast prípadov parazitov, takže vykonávame rýchle testy na všetky druhy parazitov. Najčastejšie ide o parazity, pri ktorých môže byť zviera bez príznakov, ale s preventívnym vyšetrením ich môžeme včas identifikovať a liečiť.

• Čiže veterinárna starostlivosť môže zahŕňať aj preventívne opatrenia?

- Áno, prevencia je kľúčová. Ponúkame rôzne prípravky, ktoré zahŕňajú ochranu pred blchami, kliešťami a dokonca aj proti dirofilarióze, čo je komármi prenášané parazitárne ochorenie. Inkubačná doba tohto ochorenia môže byť až pol roka, takže aj keď sa zdá, že zviera je v poriadku, príznaky sa môžu objaviť oveľa neskôr. Aj z tohto dôvodu, keď beriem psovi krv, automaticky urobím test na dirofilariózu.

• Ako sa taká dirofilarióza vôbec prejavuje?

- Veľmi záleží od toho, o aký druh ide, ale väčšinou je to šelest na srdci, dýchavičnosť, psy odpadávajú, neznesú záťaž... No ako som už spomínala, veľakrát je toto ochorenie bezpríznakové. Keď sa potvrdí, treba rátať s druhotným vyšetrením, ktoré odhalí, o aký druh dirofilariózy ide, a podľa toho sa nastaví správna liečba.

• Prezradíš čitateľom niečo aj o pripravovaných novinkách, ktoré sa chystáš zaviesť v blízkej budúcnosti?

- Momentálne funguje ambulancia v popoludňajších hodinách od 15.00 do 18.00 hod., no často sa stáva, že ľudia potrebujú prísť skôr, takže budem čoskoro k dispozícii aj v dopoludňajších hodinách. Snažíme sa byť flexibilní, aby sme vyšli v ústrety aj v prípade operačných zákrokov a starostlivosti o zranené zvieratá.

• Okrem tvojho veterinárneho úsilia si aj spoluzakladateľkou OZ Lotta, ktorá sa venuje zraneným a opusteným mačičkám. Aká je aktuálna situácia v OZ Lotta?

- Aj keď máme mnoho dobrovoľníkov, stále hľadáme ďalších, pretože musíme pokryť celý týždeň, a preto si každý príspevok či pomoc veľmi ceníme. V súčasnosti máme v našej starostlivosti mnoho ťažkých prípadov, navyše máme plnú kapacitu, čo je niekedy veľmi ťažké ľuďom vysvetliť. Každá mačka potrebuje odbornú a osobitnú starostlivosť. Snažíme sa však informovať o našich aktivitách aj verejnosť, najmä na sociálnych sieťach, aby sme našli nové domovy pre tieto opustené mačičky.

- R -

LOKO TRANS Slovakia, s.r.o.
Cintorínska 57, 942 01 Šurany, Slovensko
tel.: 00421/ 35 6507080
fax.:00421/ 35 6501585
lokotrans@lokotransslovakia.sk www.lokotransslovakia.sk

… pokračovanie rozhovoru s pánom Ing. Tiborom Cvikom (LOKO TRANS Slovakia, s.r.o.)

• Vaše meno a firma LTS je v meste Šurany známa aj z viacerých rozličných podujatí alebo charitatívnych podpôr. Čo je rozhodujúce pre to, že začnete venovať pozornosť takýmto "mimopracovným" aktivitám?

- Mesto Šurany je určite veľkým spomedzi tých menších miest. A nemyslím tým rozlohu ani počet obyvateľov. Skôr je to o energii mesta, jeho životaschopnosti, jeho potenciáli a aj chuti zodpovedných ľudí zo všetkých dotknutých oblastí priložiť ruku k dielu… Vyrástol som tu a napriek rokom strávených na štúdiách a pracovných angažmánoch po celom Slovensku som sa do rodného mesta vždy rád vracal a trávil tu veľa času. Rovnako je to aj dnes. A keď je človek takto späťý s miestom, ktoré má rád a obklopujú ho ľudia, s ktorými si rozumie, potom je len krôčik k tomu, aby bol náchylný spraviť niečo viac v prospech všetkých. Rozumiem tomu, že samotné mesto alebo nejaký organizátor nemá vždy možnosti alebo dosah na procesy, aktivity, riadenie napr. rozličných podujatí, a preto vnímam tieto okolnosti tak, že ak môžem dopomôcť dobrej veci a je to v mojej moci, tak to rád podporím. Viem, že každý fungujúci systém sa potrebuje dotovať novou energiou, inak by vyhasol. Ľudia potrebujú žiť v takomto živom prostredí, aby niesli v sebe spokojnosť a mali radosť a cítili prináležitosť k nejakému miestu, k nejakým hodnotám. A to nesmiem opomenúť fakt, že by sme chceli byť všetci v dobrej kondícii.

• Ako sa Vy pozeráte na pomoc človeku v zdravotnej núdzi? Je dôležité suplovať zdravotnú starostlivosť štátu?

- Samostatnou kapitolou je pomoc napr. chorému človeku. Vieme, ako dnes zápasí zdravotníctvo s nedostatkom peňazí, preto sa ma vždy dotýkajú osudy zdravotne postihnutých ľudí. Na Vašu otázku existuje len zložitá odpoveď, ktorá podlieha veľmi komplikovanej analýze zdravotníctva a jeho financovania. A keďže sa nedá pomôcť každému individuálne, tak som sa rozhodol, že nejaké finančné prostriedky investujeme do zdravotníckych zariadení. Podporili sme detské denné sanatórium v Trnave "Slnečný lúč", oddelenie urológie v Trnavskej nemocnici a zároveň súkromnú kliniku MEDICAN, konkrétne jej interné a ortopedické oddelenie a ďalšie zdravotnícke zariadenia v Nových Zámkoch a Bratislave, pričom všetky z menovaných môžu využívať všetci pacienti, preto považujem tento krok za prospešný vo všeobecnej rovine.

• Čo keby ste sa ohliadli späť a zrekapitulovali tento rok? Čo bolo dôležité alebo výnimočné?

- Je to jednoduché, lebo mám v živej pamäti všetky naše "pomocné" aktivity, ak sa pýtate na to. Asi by som ich rozdelil do dvoch sfér: šport a kultúra.

LTS má primárne vo svojom focuse hlavne rozvoj detského a mládežníckeho športu, podporuje mladých futbalistov, hádzanárky, ale aj hasičov. Domáci futbaloví fanúšikovia si určite prišli na svoje, keď na Šuriansky trávnik zavítala veľká futbalová Trnava. A to tiež aj vďaka našej priazni a podpore aj veľkého

futbalu v Šuranoch. Mimochodom, na konci leta sme stáli pri organizovaní vytrvalostného behu cez naše mesto, tzv. Šurianska desiatka. Málo ľudí vie, že LTS podporuje aj footgolfistov Andreja Ivana a Mareka Vitteka, ktorí v Amerike v Orlande získali 3. a 2. miesto v súťaži družstiev, pričom Andrej je zároveň v súťaži jednotlivcov 2. v Európe a 5. na svete. To on vyhral "Franch FootGolf Open 2023". Na konci apríla sme prinavrátili Šurančanom konské dostihy, ktoré sa nám podarilo organizačne a investične oživiť po štyroch, žiaľ, vynútených rokoch útlmu. Závodisko potrebovalo už údržbu a aj samotnú organizáciu pretekov zobralo LTS pod svoje krídla, samozrejme, spolu s mestom Šurany. Ľudia majú radi tieto preteky, radi sa prídu pozrieť na koníky, býva to akcia, ktorá pritiahne veľkých aj malých divákov. Inak to nebolo ani tento rok. Dokonca nám prialo aj slnečné jarné počasie. A keď vznikne vzájomné porozumenie, potom vidíte úsmev na tvárach ľudí a o to ide.

V polovici mája sme priniesli spolu s mestom Šurany do mesta opätovne podľa môjho názoru už vážnu výstavu vín *("12. Požitavská výstava vín – Šurany 2023", poz. red.)*, ktorá sa teší roky veľkej obľube medzi populáciou. LTS ako generálny reklamný partner podujatia spolu s hlavným organizátorom, ktorým bol Slovenský zväz záhradkárov zo Šurian, pod vedením Ing. Petra Malíka a Ing. Martina Hindického, pomohli týmto projektom zviditeľniť tú neskutočne náročnú prácu všetkých vinohradníkov a vinárov, ktorí predstavili ohromnú kvalitu v podobe desiatok (až stovák) druhov rozličných vysokokvalitných vín z nášho regiónu, včítane vín od pozvaných producentov zo Slovenska.

Leto sa nieslo v znamení hudby a gastronómie. Na amfiteátri sme zorganizovali koncert skupiny POLEMIC, podporili sme hudobné večery v kaviarni Žofia, stáli sme za organizovaním nultého ročníka Gastrofestivalu, ktorý sa konal na konci júla na Mederčine.

Ja osobne som veľmi hrdý na to, že môžeme byť súčasťou podporného tímu aj pre výnimočne nadané deti. Príkladom je úžasná **Rebecca Meszárosová zo Šamorína (na snímke)**, ktorá vyniká v *mentálnej aritmetike* a dosahuje v nej famózne úspechy naprieč celým svetom. Vyhrala v Belehrade, Dubaji, Egypte, Turecku, porazila Indov... "Je to naša megahviezda", napísali už o nej.

- R -

COOP Jednota Nové Zámky, SD, aktívne vstupuje na bratislavský trh!

Spotrebné družstvo COOP Jednota Nové Zámky, SD, je známe pozitívnym prístupom k moderným inováciám vo vzťahu k službám a komunikácii so zákazníkmi i k permanentnému rozširovaniu svojej siete predajní. Okrem pôsobenia v okrese Nové Zámky, Levice a Komárno aktuálne prichádza aj na bratislavský trh. Na otázky odpovedal *Ing. Štefan Mácsadi, predseda predstavenstva COOP Jednota Nové Zámky, SD.*

• Prečo sa Jednota rozhodla opäť vrátiť do Bratislavy?

- Dlhodobo sme vnímali, že zákazníci v Bratislave postrádajú značku COOP Jednota, pričom sme sa zaoberali jej prinavrátením na bratislavský trh. Napriek tomu, že je trh veľmi saturovaný. Samozrejme, myšlienka návratu musela byť podložená aj ekonomickými predpokladmi, načo sme sa pripravovali, a okrem toho, dlhodobo sme hľadali priestor, kam sa posunúť. Po našom rozhodnutí vstúpiť na nový a pre nás nepoznaný trh bolo dôležitým momentom vybrať si správnu lokalitu. Prvé dve predajne, ktoré sme otvorili v mesiacoch máj na Mierovej ulici a jún na Dulovom námestí, naše rozhodnutie vstúpiť na bratislavský trh potvrdili, preto sme akceptovali ponuku NFŠ na zriadenie veľkého supermarketu TEMPO, čím chceme priniesť pre obyvateľov hlavného mesta predajňu so slovenskými, domácimi výrobkami aj vo väčšom formáte. Napriek detailnej analýze umiestnenia supermarketu máme, samozrejme, obrovský rešpekt a chceme priniesť čo najkvalitnejšie služby.

• Čo od nového Supermarketu TEMPO očakávate?

- Supermarket TEMPO sa bude nachádzať v zaujímavej a frekventovanej lokalite so športovou väzbou, s rozlohou viac ako 1600 m² predajnej plochy. Novovytvorené pracovné miesta poskytneme pre 50 zamestnancov. Tešíme sa na našich bratislavských zákazníkov a našou snahou bude, aby boli spokojní s našimi službami, s pestrou ponukou sortimentu s dôrazom na slovenské výrobky a postupne sa z nich stali verní zákazníci COOP Jednoty. Chceme zabezpečiť dôstojné prinavrátenie značky COOP do Bratislavy.

• Odlišuje sa ponuka sortimentu v Bratislave od ostatných okresov na Slovensku?

- Nákupné správanie v Bratislave je odlišné od ostatných častí Slovenska, čomu sme museli prispôsobiť dostupnosť rozmanitej ponuky sortimentu a rovnako vybavenie interiéru s dôrazom na prezentáciu čerstvých tovarov. Konkrétne predajňa TEMPO bude disponovať najmodernejším vybavením, chladiacim a mraziacim zariadením, ktoré je šetrné k životnému prostrediu a spĺňa najvyššie ekologické štandardy. Súčasťou supermarketu budú samoobslužné pokladnice, moderné elektronické cenovky, samoobslužné pulty na rozsiahlu ponuku čerstvého tovaru v rámci obslužnej linky, špeciálny chladiaci pult na zákusky, chladený ostrov „ready to eat". Špecifickou časťou v rámci predajne je vytvorenie úseku „COOP Bystro" s bohatou ponukou teplých jedál pripravených priamo za obslužným pultom.

• Čím sa líši koncept Tempo od iných prevádzok?

- Predajne Supermarket TEMPO sú naše rozlohovo najväčšie prevádzky s najširšou ponukou potravín a ostatných tovarov dennej potreby a disponujú najmodernejším zariadením, doplnkovými službami, ako aj inovatívnymi technologickými riešeniami.

• Pripravujete aj ďalšiu expanziu v Bratislave?

- Aktuálne sa intenzívne zameriavame na rozbehnutie už spomenutých troch prevádzok v Bratislave a následne po vyhodnotení našej úspešnosti budeme zvažovať aj ďalšie možnosti, ktoré nám trh ponúkne. Okrem týchto investičných akcií v Bratislave, samozrejme, realizujeme výstavbu a rekonštrukcie predajní aj v rámci regiónu nášho stáleho pôsobenia.

• Plánujete v najbližšom období nejaké zaujímavé inovácie na predajniach či vo Vašej marketingovej komunikácii?

- Neustále sa zaoberáme modernými inovatívnymi riešeniami vo vzťahu k službám a komunikácii so zákazníkom a momentálne zvažujeme pre budúci rok otestovanie automatickej predajne 24/7.

- R -

Mesto Šurany na svojich seniorov nezabúda

Denné centrum seniorov Šurany patrí pod mesto Šurany, ktoré je jeho zriaďovateľom, má 213 členov. Môže sa pochváliť bohatou činnosťou, aj v tomto roku boli jeho klienti na rekreačno-relaxačnom pobyte v Dudinciach, ktorý si veľmi pochvaľovali. Keby sme sa preniesli trošku do minulosti, tak treba povedať, že v nových priestoroch sú od októbra 2017. Seniori veľmi radi navštevujú rôzne divadelné predstavenia, spolupracujú s Mestským kultúrnym strediskom, kde spoluorganizujú besedy, kvízy, tvorivé dielne. Veľmi zaujímavá beseda bola o významných osobnostiach Šurian, ktorú organizovali pracovníčky mestskej knižnice. Vymieňajú si skúsenosti so seniormi z Denného centra seniorov v Kostolnom Seku a Denného centra seniorov v Nitrianskom Hrádku. Majú dlhoročnú družbu so seniormi zo Zemianskych Kostolian. Sami organizujú výstavy ručných prác. Raz ročne sa stretávajú s gymnazistami a pobesedujú si. U seniorov sú veľmi obľúbené rôzne prednášky, napr. v tomto roku bola beseda s policajtmi a poslankyňou JUDr. Filagovou. Zaujímavé boli zdravotné prednášky o bylinkách a mastičkách s Ing. Steinbauerom a Ing. Štarkovou, ale aj s Mgr. Klimentom – včelárom o mede a jeho význame. Veľmi zaujímavá bola aj beseda o významných osobnostiach Šurian. Tento rok sa seniori zúčastnili dvoch jednodňových výletov – v Budapešti a Ľubietovej. Klienti centra sú veľmi aktívni, aj pokiaľ ide o brigády na úpravu životného prostredia, vôbec im nerobí problém pokosiť si trávu, upraviť záhony kvetov atď. Veľmi radi cvičia, zapájajú sa aj do športových súťaží. Športovej činnosti sa venujú dvakrát týždenne pod vedením pani D. Villémovej. Ako nás informovala Mgr. Mária Havlasová, predsedníčka Denného centra seniorov Šurany, prispeli aj na charitu do Kolárova, dodali šaty, obuv, drogériu, za čo dostali tiež poďakovanie z Ministerstva vnútra SR. Vedenie mesta Šurany na svojich seniorov nezabúda, venuje im patričnú pozornosť a dotuje ich činnosť. Za to sa im chcú klienti touto cestou poďakovať.

- R -

Tradičný plážový volejbal MEDERČINA CUP

Letné mesiace kultúrno-športových podujatí sú za nami. OZ Hrádocká Venuša v mesiaci august zorganizovalo 3. ročník turnaja v plážovom volejbale MEDERČINA CUP v spolupráci s Rybníkom Mederčina, partnermi a dobrovoľníkmi. Turnaj v plážovom volejbale vznikol v roku 2019 na podnet volejbalových fanúšikov z mesta, realizáciu 2 ročníkov prerušila mimoriadna situácia vo svete, kedy boli všetky podujatia zrušené pre pandémiu koronavírusu. Turnaja sa zúčastnilo 8 tímov z blízkeho a širokého okolia. Turnaj osobnou návštevou podporil primátor mesta Šurany Mgr. Marcel Filaga,

poslanci MsZ Mgr. Ing. Alžbeta Danielová a Pavol Cvik. Konečné poradie umiestnených bolo nasledovné: 1. miesto ŠVÁBY; 2. miesto Kolotočári; 3. miesto Mravce; na ostatných miestach sa umiestnili FANATICI, MINISTRI VOĽNÉHO ČASU, ZVERY, JA NIEVIEM UŽ, TVRDOŠOVSKÉ TRIO.

Účastníci turnaja obdržali diplom za účasť. Umiestnení na prvých troch priečkach obdržali diplomy, medaily, pamätné plakety, vecné ceny od našich partnerov.

text a foto: Branislav Jakab,
predseda združenia
OZ Hrádocká Venuša

Staré vodičáky platia len do 31. decembra 2023 !

Ak ste vlastníkmi ružových vodičských preukazov, zbystrite pozornosť. V určitých prípadoch potrebujete k výmene vodičáku aj psychotesty a lekársku prehliadku.

Je to paradox a európsky unikát. Na Slovensku v súčasnosti platí až 5 druhov vodičských preukazov. Ak ste vlastníkom ružovej papierovej kartičky zaliatej v plastovej fólii pozor. Ide o vodičské preukazy, ktoré boli vydávané od vzniku Slovenskej republiky do apríla 2004 a ich platnosť je iba do konca roka 2023. Vodičské preukazy boli považované za neobmedzené, nakoľko na nich nebol uvedený dátum platnosti. Pre niektorých vodičov však nestačí pri výmene predložiť len starý vodičský preukaz a doklad totožnosti. V niektorých prípadoch je potrebné pri výmene vodičského preukazu predložiť aj osvedčenie o zdravotnej a psychickej spôsobilosti vodiča. Vyžaduje sa to v prípade, ak je vodič aj držiteľom oprávnenia na riadenie nákladných vozidiel, kamiónov či autobusov. Vodiči nad 65 rokov musia mať potvrdenie o tom, že si môžu sadnúť za volant. Takúto prehliadku u lekára musia absolvovať v pravidelných intervaloch. Pravidelným lekárskym prehliadkam každých 5 rokov a po dosiahnutí veku 65 rokov každé dva roky sú povinní podrobiť sa vodiči, ktorí sú držiteľmi vodičského preukazu Slovenskej republiky a ktorí vedú motorové vozidlo skupiny C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D a DE.

Ostatní vodiči, ktorí sú držiteľmi vodičského preukazu Slovenskej republiky a ktorí dovŕšili vek 65 rokov, sú povinní podrobiť sa pravidelným lekárskym prehliadkam každých 5 rokov. Osvedčenie o psychickej spôsobilosti predloží vodič len vtedy, ak je držiteľom oprávnenia na riadenie nákladných áut, kamiónov či autobusov. Ak osvedčenia vodič nepredloží, platnosť oprávnenia na tieto

vozidlá mu skončí. Na novom doklade tak bude mať pri daných skupinách uvedený dátum konca platnosti totožný s dátumom žiadosti o nový vodičský preukaz. Psychická spôsobilosť sa posudzuje psychologickým vyšetrením. Psychickú spôsobilosť posudzuje psychológ s certifikátom na certifikovanú činnosť dopravná psychológia.

Ďalšou skupinou preukazov, ktorým bol dodatočne stanovený dátum platnosti, sú novšie verzie preukazov, na ktorých tiež nie je uvedený dátum platnosti. Sú to preukazy, ktoré boli vydané v období medzi 1. májom 2004 a 18. januárom 2013. Týmto platnosť vyprší 31. decembra 2032, teda o 10 rokov. O ich výmenu je ale možné požiadať aj skôr.

Výmena vodičského preukazu je nielen povinná, ale ušetrí vám aj peniaze z rodinného rozpočtu. Ak vás totiž zastaví kontrola, tak za jazdu s vodičským preukazom, ktorému vypršala platnosť, dostanete pokutu 50 eur v blokovom konaní, v správnom konaní až do výšky 100 eur, eventuálne vás čaká správne konanie.

- redakcia -

Takto dobre sa ľudia bavili na Oldies party rádia Vlna v septembri v Spoločenskej hale v Šuranoch

Foto: Branislav Jakab

Šurianski karatisti úspešne reprezentujú klub aj mesto

Karate má v Šuranoch dlhú históriu, ktorá siaha až do 80. rokov minulého storočia. Avšak prvý karate klub so zameraním na športové karate vznikol až v roku 2012, kedy sa viacero trénerov z miestneho karate klubu rozhodlo ísť vlastnou cestou – cestou súťaží. A urobili dobre. Dnes je Karate klub Triumph úspešným klubom, ktorý si vychováva talentovaných reprezentantov na celosvetovej úrovni. Pod vedením predsedu a hlavného trénera Romana Frndu klub napreduje a jeho členovia získavajú mnohé ocenenia nielen na slovenských, ale aj zahraničných súťažiach. Pekným príkladom sú členky národného reprezentačného výberu a zároveň šurianske športové nádeje Sofia Fialková a Senja Trungelová. Prvá menovaná obsadila v septembri na Budapest Open 2023 spomedzi 1000 účastníkov 3. miesto a na prelome septembra a októbra na Croatia Karate Open 2023 zlepšila svoje skóre

tým, že získala cennú zlatú medailu. Senja si z Chorvátska odniesla bronz. Týždeň po tomto úspechu zažiarili obe karatistky na ďalšej bodovacej súťaži Polish Open 2023 v Poľsku, kde sa „pobili" vo finálovom súboji. Tu opäť zvíťazila Sofia a Senja skončila na druhom mieste. Šuriansky karate klub má približne 12 aktívnych trénerov s licenciou, ktorí patria pod Slovenský zväz karate, piatich rozhodcov, ktorí chodia na slovenské a medzinárodné súťaže, a má približne 80 členov, preto niet divu, že má klub silné zázemie a jeho členovia si zo súťaží prinášajú domov cenné kovy. „Jedným z našich odchovancov je aj Simon Kováč, ktorý je niekoľkonásobným majstrom Slovenska a tento rok reprezentoval Slovensko na Svetovom pohári v Mexiku, kde obsadil pekné druhé miesto. Navyše mu patrí prvé miesto aj v oficiálnom svetovom rankingu v kategórii juniori do 68 kg," povedal predseda klubu Roman Frnda, ktorého tento šport bavil odmalička. Možno aj preto sa teraz snaží odovzdať svoje skúsenosti deťom a mládeži. Práve detí je v klube približne 50. Trénujú s nimi v priestoroch Centra voľného času v Šuranoch, ktoré si upravili a prispôsobili. „Tréningy mávame utorky a piatky, a keďže máme veľa detí rôznych vekových skupín, sú rozdelené do viacerých kategórií. Máme tu aj deti od štyroch rokov, s ktorými viac-menej robíme pohybové aktivity, takže v tej prípravke máme okolo 30 detí." Deti podľa predsedu klubu chcú súťažiť a

aj preto sa zúčastňujú viacerých súťaží, ktoré ich postupne pripravia na tie väčšie celoslovenské kolá. „Súťaže ich posúvajú dopredu, musia ich mať absolvovaných čo najviac, a keď chcú postúpiť do reprezentácie a nazbierať viac bodov, tak musia aj viac cestovať do zahraničia," priblížil. A čo čaká šurianskych karatistov najbližšie? Ďalší slovenský bodovo hodnotený pohár bude v Prešove a starší od 12 rokov budú mať majstrovstvá Slovenska v Košiciach, ktoré sa uskutočnia prvý decembrový týždeň. „O týždeň nato letíme do Benátok, kde majú poslednú bodovanú súťaž a šancu získať tam nejaké body." Podľa Romana Frndu nemajú v klube nejaké veľké ambície ani sa nechcú porovnávať s väčšími karate klubmi. „Pre nás je dôležité vychovávať mládež, a keď sa podarí nejaký väčší úspech, snažíme sa to posúvať dopredu."

Text: Mária Májeková
Foto: archív Karate klubu Triumph

Jarmok Šurany

ŠURANY infožurnál

Chcete si zviditeľniť vašu firmu, živnosť?

Staňte sa inzerentom
v našom ŠURANY *infožurnále*
a v Žurnále z našich obcí...!

0903 516 499
surany.infozurnal@gmail.com
obecnyzurnal@gmail.com

Inzerujte u nás!

Ponúkame občanom Šurian a čitateľom časopisu možnosť zverejňovania si svadobných oznamov alebo smútočných spomienok, rodinných oznamov, gratulácií k rôznym životným jubileám s fotkami aj bez fotiek. Firmám a živnostníkom ponúkame inzerciu na stránkach časopisu: formát A4 – 290 eur, A5 – 170 eur, A6 – 100 eur, 1/3 strany A4 – 125 eur. Nie sme platcami DPH, pri opakovanej inzercii 10% zľava, pri troch vydaniach 20 % zľava. **Ak je objednávka inzercie na celý rok, t. j. 6 vydaní, platí 30 % zľava.** Malé vizitkové reklamy: jednorazovo 33 eur, pri objednávke na celý rok len 20 € za 1 vydanie, t. j. 120 eur na celý rok. Kontaktujte nás e-mailom na: ***surany.infozurnal@gmail.com a obecnyzurnal@gmail.com.***

- r -

www.zurnaly.sk

ŽURNÁL z našich obcí...